

ಸಮ್ಮೇಳನ ಪ್ರಾರಂಭ

೧೨-೧೨-೧೯೪೮ ಪ್ರಾತಃಕಾಲ ೯-೧೨ ಘಂಟೆವರೆವಿಗೆ ನಡೆದ
ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು

ವಾಣಿವಿಲಾಸ ಇಫ್ಸಿ ಟ್ರಾಸ್ಟಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಯರು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವೇದಿಕೆಮೇಲೆ ಸಾಲಾಗಿ ನಿಂತು ದೇವತಾಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದರು. ಅನಂತರ ಆಸ್ಥಾನ ವಿದ್ವಾನ್ ಮೋಟಗಾನಹಳ್ಳಿ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯಾಲಂಕಾರ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರಾಜನ್‌ರವರಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸ್ವಾಗತ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಪ್ಯವಾಗಿ ಓದಿದರು. ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಪಂಡಿತರಾದ ಎಚ್. ಎಮ್. ರಾಮರಾಧ್ಯರು ಸ್ವಕೃತವಾದ ಕನ್ನಡ ಸ್ವಾಗತಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಓದಿ ಶ್ರವಣಾನಂದವನ್ನು ಓಟಮಾಡಿದರು. ತಮಿಳುವಿದ್ವಾನ್ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಪಂಡಿತ ಕೆ. ನಟೇಶಮೊದಲಿಯಾರ್‌ರವರು ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಗತ ಪದ್ಯವನ್ನು ಓದಿದರು. ತೆಲುಗು ವಿದ್ವಾನ್ ಪಂಡಿತ ಎಂ. ನಂಜುಂಡಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಸ್ವಕೃತವಾದ ತೆಲುಗು ಸ್ವಾಗತಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಾಗತಪದ್ಯಗಳು ನಡೆದು ಸಭಾಸದರೆಲ್ಲಾ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಕರತಾಡನ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿರಲು ಸ್ವಾಗತ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಪೌರಸಭಾ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರಾದ ಪ್ರೀಯುತ ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಕೆ. ಶಾಮರಾಜಯಂಗಾರ್ಯರು ಸ್ವಾಗತಭಾಷಣವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ದಿನಾನರು ಸಮ್ಮೇಳನಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಪಂಡಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಕೋರಿ ಈ ಸಮ್ಮೇಳನಾಂಗವಾಗಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಏರ್ಪಡಿಸಿರುವ ಸ್ಥಳ ಭೋಜನಾದಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಲೋಪವಿದ್ದರೆ ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ದೇಶಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಸೈರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿದರು ಮತ್ತು 14ನೇ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಅವ್ಯುತವಾಯಿಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕೆಂದು ದಿನಾನರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಪಂಡಿತ ಕೆ. ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮಯ್ಯನವರು ಪಂಡಿತರ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪಂಡಿತರ ವೇತನವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪದವೀಧರರ ಆರಂಭವೇತನ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಧನ್ಯವಾದವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಪಂಡಿತರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನೂ ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರೂಪಿಸಿ ಪಂಡಿತರಿಂದಾಗುವ ಲೋಕೋಪಕಾರವನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ವರದಿಯನ್ನು ಓದಿದರು ಮತ್ತು ದಿನಾನರು ಪ್ರಾರಂಭೋತ್ಸವವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು.

ದಿನಾನರಾದ ಸರ್.ಎ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿಮೊದಲಿಯಾರ್‌ರವರು ಪ್ರಾರಂಭಭಾಷಣ ಮಾಡಲು ಎದ್ದುನಂತಾಗ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಸಂತೋಷಸೂಚಕವಾದ ಕರತಾಡನ

ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದರು. ಸಮ್ಮೇಳನ ಪ್ರಾರಂಭದಿನ ಹನ್ನೆರಡನೇ ತಾರೀಖು ಒಂಭತ್ತು ಗಂಟೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಒಂಭತ್ತುಗಂಟೆಯಿಂದ ನಡೆಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಪ್ರಾತಃಕಾಲ ಆರುಗಂಟೆಯಿಂದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಸ್ನಾನಾಡ್ಡಿಕಾದಿಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಉಪಹಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಇದ್ದಿತು. ಪಂಡಿತರೆಲ್ಲರೂ ವಸ್ತ್ರಾಲಂಕೃತರಾಗಿ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ನೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಮ್ಮೇಳನ ವಿಚಾರವೂ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲದೆ ಹೊರಗೆಗಿಳಿದ ಜನರಿಗೆ-ತಿಳಿಯಲು ಲಾಡ್‌ಸ್ಪೀಕರ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಜನಾಕರ್ಷನೀಯವಾಗಿತ್ತು ಸ್ವಾಟುಗಳೂ ಮತ್ತು ಪಾಠಶಾಲಾ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರುಗಳೂ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಆಹೂತರಾದ ಮಹಾ ಜನರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆಯಾ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದರು. ಒಂಭತ್ತುಗಂಟೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸ್ವಾಗತ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರುಗಳೂ ಸ್ವಾಗತಸಮಿತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶಾಮರಾಜಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರೂ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಧರ್ಮಪ್ರಕಾಶ ಕುಪ್ಪಸ್ವಾಮಿನಾಯಡು ರವರೂ ಮಂಡಲದ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ರಂಗಾಚಾರ್ಯರೂ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಪಂಡಿತ ಕೆ. ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮಯ್ಯ ಮತ್ತು ಆಸ್ಥಾನವಿದ್ವಾನ್ ಆರ್. ಎ. ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರ್ಯರೂ ಮಹಾದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ದಿನಾನರನ್ನೂ, ಸಚಿವರುಗಳನ್ನೂ, ಸಮ್ಮೇಳನಾಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನೂ ಮಂಡಲದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖಾ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಶ್ರೀಯುತ ಕಸ್ತೂರಿರಾಜಶೆಟ್ಟಿಯವರನ್ನೂ ಇತರ ಮಹನೀಯರನ್ನೂ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದಾಗ ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಮಹಾ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಪ್ರೋಟೋ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ದಿನಾನರೂ ಸಮ್ಮೇಳನಾಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಸಭಾವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಆಸನಾರೂಢರಾಗುತ್ತಲೆ ಮಹಾ ಜನರು ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನ ಕರತಾಡನಶಬ್ದಮುಖೇನ ತಮ್ಮ ಅಪಾರ ಸಂತೋಷವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಅನಂತರ ಅವರ ಅನುಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಸಮ್ಮೇಳನ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು. ಸಭಾಂಗಣ ಕಿಕ್ಕಿರಿದು ತುಂಬಿ ಶೋಭಾ ಮಯವಾಗಿತ್ತು ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಿಂದಲೂ ಪಂಡಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಈ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದ್ದರು. ಪಂಡಿತ ಮಂಡಲದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪದಿಂದ ಆಕರ್ಷಿತರಾಗಿ ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಮೌಲ್ವಿಗಳೂ ಬಂದಿದ್ದರು ಅನೇಕ ಕಡೆಯಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಬಂದು ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಹೆಚ್ಚು ಸಂತೋಷದಾಯಕವಾಗಿದೆ.

శ్రీః.

శ్రీ కూరత్తాట్ వాంగుళిస్సెయ్ పళ్ళు సుత్తల్

చ ర మ స్తో త్ర మా కీ య

శ్రీస్తవమ్.

~*~

పెరుమాళ్ శోయిల్ ప్రతివాదిభయజ, రమ్
ఆణ్ణజరాచాగ్యర్ స్వామి అరుచ్చెన్ త
తత్త్వాధా చిన్నామణియన్నుమ్ వ్యాఖ్యానత్తోడు,

—

సభా పండితరాన

(మేల్ నడి) ప్ర. అణ్ణజరాచాగ్యర్ స్వామియూల్

పరి శోధి క్క ప్పట్టు,

—

శ్రీ వైష్ణవగ్రంథ ముద్రాపక సభా మూలమాయ్

—

శేన్నై

శ్రీనికేతన ముద్రాక్షరశాలైయిల్

ఆచ్చిట్టు వెళియడప్పట్టణు.

దుష్టభివామ సంపత్సరమ్.

1922.

శాత్తుక్కవి. (వెంకటాచార్యులు)

మన్ను మణవాళ మామునివక్ మాణ్బరైక్కు
మన్న పున భుణ్ణజ్జ రాశిరియక్ - శొన్న
తిరుమా మకళ తుతియిక్ శీరురైయై చ్చిన్ది
త్తురుకాతా రివ్వులకి లుణ్డో.

౩

శ్రీమతేరామానుజాయనమః.

శ్రీమద్వరపరిమునయేనమః.

ప ఇ చ స్త వ మ్.

[ప్ర స్తా వ నా.]

కూరత్తాల్ వా నరుళిచ్చెయ్ త ఐన్దు స్తోత్రజ్జళుక్కు పళ్ళిస్తవ మెన్దు తిరునామమ్ ప్రసిద్ధమాః ప్పజ్జమ్. అవల్ ముళు ముతలతు - శ్రీ వైకుంఠస్తవమ్; ఇరణ్డావతు - అతిమానుష స్తవమ్; మూన్టా వతు - సుందరబాహు స్తవమ్; నాన్దావతు - పరదరాజ స్తవమ్; ఐన్దావతు - శ్రీస్తవమ్ ఎన్జిజ్జనే అజ్జెపు కాణ్ణ.

[శ్రీస్తవజ్ఞెయో అల్లతు సుందరబాహు స్తవజ్ఞెయో ప్రథమ స్తోత్రమాకవుమ్, శ్రీ వైకుంఠస్తవజ్ఞె చరమస్తోత్రమాకవుమ్ శొల్లు వారు ముళర్.]

అల్ వా యతిరాజ వేషత్తుడన్ శోర్ రాజ నభైక్కు ఎల్లు స్తరుళి 'శ్రీమన్నారాయణనే పరతత్వ' మెన్దు ఉపన్యసి తరుళినతు

మన్త్రి "శివాత్మరతర...నాస్తి" ఎన్ద్రశక్తుః స్వరీహానమాక "ద్రోణ
మన్త్రితతఃపరమ్" ఎన్ద్ర ఎన్దుత్తిష్టతు కణ్ణ మిక్కి కోపమదైవ వీర
శైవనాన అవ్యరశనుడైయ కొమ్మమైయాల్ తిరుక్కణ్ణళై ఇన్ద్రు,
తిరువరజమ్ పెరియకోయిలిలే వసిక్కి ప్పార్ త్తవశివిలే, అప్పొతు
ఎమ్మొరుమానార్ శోమొనతు ఉన్ద్రవన్దళై ప్పొమ్మమ్మామ్మామల్
తిరునారాయణపుర త్తేఱ ఎన్దున్దరుళి యిరున్దపడియాల్ అన్దరై ప్పీరిన్ద్రు
కోయిలిలే వసిక్కి మామ్మామ్మెయాలమ్, ఇరామానుశ నడియాన్
కళై శోమొరాజ నేవకిరకళే పలవక్తైకళిల్ హిన్దిత్తుక్కొన్ద్రున్ద్రమ్మె
యాలమ్ "ఇత్తిరువరజమానకర్ నిమ్మన్ద్రకమాకుమళపుమ్ నామ్
ఇన్దు వసిక్కి త్తకాతు" ఎన్దు తిరువుళ్ళున్మన్ద్రీయి అన్ద్రవాక్ అన్దు
నిన్దుమ్ పుటప్పట్టు త్తిరుమాలిగుళ్ళొలై మలైయిలే శిలకాలమ్
వసిత్తరుళ్ వతాక ఎన్దున్దరుళుమ్మొతు వభీయిన్ద్రైయిలే భగవద్గుణా
నుభవత్తాలే తమ్మన్ద్రైయ నెళ్ళాఱల్ కళై ముఱక్కక్కరుతి శ్రీవైకుంఠ
స్తవ త్తైయమ్ అతిమానుష స్తవ త్తైయ మరుళిచ్చెయ్తు, పిన్దు
తిరుమాలిగుళ్ళొలైయిలే అన్దుకరై ఆపాదమాడనునుభవిత్తు పరమా
వందనాగరమగ్నరాయ్ అన్ద్ర హాపకప్రకవ్వామ్ ఉళ్ళడన్ద్రామల్
వభీన్దు పుటప్పట్టు శొల్లాకియ శ్రీ సున్దరబాహు స్తవ త్తై అరుళి
చ్చెయ్తు, అతక్ ముడివిల్ -

"విజ్ఞాపనాం వనగిరీశ్వర! సత్యరూపాం
అన్ద్రీకురుష్వ కరుణాణఃప! మామకీనామ్ ।
శ్రీరజ్జఘానువి యథాపురమేవ సోహం
రామానుజార్యవశగః పరివతిషీయ ॥" ఎన్దుమ్,
"శ్రీరజ్జక్రియమన్దహం ప్రగుణయక్
త్వద్భక్తభోగ్యాంకురు" ఎన్దుమ్ -

తిరువరక్కమానగర్ నిమ్మలైక మాక వేణుమెన్టుమ్ ఎమ్మెరుమానార్
తిరునడి నిమ్మలై తామ్ వాఱుప్పెటవేణుమెన్టుమ్ ఆర్తరాయ్
ప్రాధికమ్;

అవ్వళవితే 'అన్ద మహాపాపియాన శోఱ్ఱ కఱ్ఱుత్తిలే
పుణ్ణాకి క్కఱ్ఱుత్తుమాణ్ణా' ఎన్ద కణ్ణామృతమాన వృత్తాన్దై
త్తిరుచ్చెవిశాత్తి అఱ్ఱకర్ సన్నిధియిలే విడై పెన్ద్రు మీణ్ణుమ్
కోయిలేట ఎమ్మన్దరుళ, తిరునారాయణపురత్తిల్ ఎమ్మన్దరుళియిరున్ద
ఎమ్మెరుమానార్ ఇచ్చెయ్తియై అఱ్ఱిన్ద మిక విరైన్ద కోయిలక్కు
ఎమ్మన్దరుళి ఆఱ్ఱవానై వారిప్పిడి త్తణైత్తుక్కొన్ద దుఃఖాతిశయత్తాలే
ఒరువాడైయమ్ అరుళిచ్చెయ్యమాట్టమల్ * ఉళైలా మురుకి
క్కురల్ తఱ్ఱుత్తు విమ్మల్ పొరుమలాయ్, "ఆఱ్ఱవా! ఇద్దశణ
త్తుక్కు దృష్టిభూతరాన ఉమక్కు ఇప్పడి కణ్ణాపావతే! ఇతు
ఎన్నుడైయ దుమ్మర్కఫలమన్తో!" ఎన్దప్పడి పలవాతాక అరుళి
చ్చెయ్తు. ఆఱ్ఱవానై త్రేన్ద్రీయరుళి,

అఱ్ఱ మన్ద్రై నాళి ఉడైయవర్, ఆఱ్ఱవా తిరుమా
లిరుఱ్ఱాలై యాత్త్రైయిలే అరుళిచ్చెయ్త మూన్దు స్తవజ్జలైయమ్
కేట్టరుళి మికవుమ్ తిరుపుళ్ళముకన్దు ఆఱ్ఱవానై నోక్కి 'ఉమ్మడైయ
ఇవ్వరుళిచ్చెయల్ కళాలేయన్తో సమ్మడైయ తిరువరక్కచ్చెల్వమ్కత్తై
యన్ద్రు నాముమ్ ఇఱ్ఱు వాఱ్ఱిన్దరుక్కప్పెన్ద్రోమ్!; పేరరు
ళాళర్ * అధికతాథణ పరిదానదీక్షితరాక ప్రసిద్ధరా యిరానిన్ద్రార్;
నీర్ అవర్ విషయమాక ఒరు స్తోత్రమ్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్యుమ్; అవర్
ఉకన్దు కణ్ణతన్దరుళవర్' ఎన్దరుళిచ్చెయ్య; అతుకేట్ట ఆఱ్ఱవానుమ్
"అడియేనుక్కు ఇక్కణ్ణవేణ్ణా" ఎన్న; ఎమ్మెరుమానారుమ్
"అప్పడియన్దు; నరదణ విషయమాక ఒరుస్తోత్రమ్ శొల్లియే

యాక వేణుమ్” ఎఱ్ఱ నిబంధిత్తు నియమిక్క, ఆఱ్ఱ వానుమ్ అఱ్ఱ నియమనత్తై శిరసావహిత్తు వరదరాజ స్తన మరుళిచ్చెయ్ తాఱ్. ఇని ఐందావతు స్తోత్రమ్ - శ్రీ స్తవమ్.

అశవందార్,

“నమోఽచిన్త్యామృతాక్షిప్త జ్ఞానవై రాగ్యరాశయే !

నాథాయమునయేఽగాధ భగవద్భక్తిసిద్ధవే ||”

ఎఱ్ఱ ఆచార్య నమస్కార పూర్వకమాక తొడగ్గి,

“పితామహం నాథమునిం విలోక్య

ప్రసీదమద్వృత్తమచిన్తయిత్వా” ఎఱ్ఱ

ఆచార్య స్మరణాన్తమాక స్తోత్రమై తలైక్కట్టి, పురుషకారభూతై యాన పిరాట్టి విషయమాక చతుశ్లోకి అరుళిచ్చెయ్ తవాత్తై అడియొత్తై ఆఱ్ఱ వానుమ్ శ్రీ వైకుంఠస్తవారమృత్తిఱ్

“యోనిత్య మద్యత.....రామానుజస్య

చరణౌ శరణంప్రపద్యే” ఎఱ్ఱ ఆచార్య శరణాగతి పూర్వక మాక భగవత్ స్తోత్రమై ఉపక్రమిత్తు (నాన్దు స్తోత్ర మరుళిచ్చెయ్ తు)

“రామానుజాంఘ్రి శరణోస్మి.....వరదాస్మితవేక్షణీయః”

ఎఱ్ఱ ఆచార్య స్మరణాన్తమాక భగవత్ స్తోత్రమై తలైక్కట్టి పిరాట్టి విషయమాక శ్రీ స్తవ మరుళిచ్చెయ్ తాఱ్.

ఇన్ద పశ్చిమస్తవ త్తిఱ్ శోత్ శోక్కుమ్ పొరుళోనోక్కుమ్ తొడై నోక్కుమ్ మత్తు ఎన్నోక్కుమ్ వెకు శిఱప్పాక అమై న్దుళ్ళనవెత్తుమ్ ఉధయవేదాన్త రహస్యాధ్యక్షుల్ పెరుమ్బాలుమ్ ఇవత్తొత్ శోతిన్దుకిడక్కిన్తన వెత్తుమ్, ఆఱ్ఱ వార్క శరుళిచ్చెయ్ త కలిత్తోర్ ఉపదేశైక సమధిగమ్యమాన పల విశేషాధ్యక్షుల్ ఇన త్తొత్ నిరవిప్పయిరుక్కిన్తన వెన్బతుమ్, “శైవ్యతమిత్త మాలై కళో

ఆత్మగుణసమృద్ధి ముతలియ సకల సమృత్తుక్కుళుమ్ కుతైయఱ
అమైన్ద మత్తొరాశిరియై సవజ్ఞనాన ఎచ్చెరుమానుమ్ అఱియ
వల్లనల్లక్ ఎన్ను మోబ్బతు అవ్వాత్తొవానుడైయ దివ్యసూక్తికళుక్కు
ఇజ్జనే ఒప్పుయర్వోర్ అతిశయమ్ అమైవతు అఱ్ఱుతమన్తు కిఱిర్.

ఇన్ద స్తోత్రజ్ఞుక్కు పురాతన పండితకళిలొరువర్ వడ
మొట్టియిల్ అఱిసంక్షిప్తమానతోర్ వ్యాఖ్యానమియత్తొయిళ్ళార్;
అన్ద వ్యాఖ్యానమ్ - శిలవిడగ్గళిల్ శబ్దార్థవణఁసమ్ శబ్దశాస్త్ర
మర్యాదైక్కు మాఱుపట్టుమ్, శిలవిడగ్గళిల్ తాత్పర్యపదనమ్
తవఱుతలడైన్దుమ్, శిలవిడగ్గళిల్ మూలపాఠకల్పనమ్ పిఱైపట్టుమ్,
ఇన్నుమ్ పలవిడగ్గళిల్ శురుజ్జచ్చిల్లల్ మయజ్జవైత్తల్ ఎన్నుమ్
కుర్గొగ్గళుక్కు ఇలక్కాకియు ముళ్ళత్తెన్దు శిలర్ నినైక్క ఇడ
ముణ్డెనినుమ్. అతిగహన గమ్భీరసందర్భమాన ఇన్ద శ్రీమూక్తికళుక్కు
ముతలిలే ఒరు వ్యాఖ్యానరేఖై ఉణ్ణాక్కిన మహాపకారత్తై
“గచ్ఛతఃస్థలనం నదోపాయ ” ఎన్నుమ్ న్యాయఁడ్రుడు శేర్త్తు
అనుసన్ధిత్తు అన్ద వ్యాఖ్యాతావిడత్తిల్ అసియే * తలైయల్లాల్
తై మ్మాటిలావతినా యిరానినై.

సంస్కృత భాషామయమాన గ్రంథత్తుక్కు సంస్కృత భాషా
వ్యాఖ్యానమే పొరుత్తముడైత్తామెన్దు పలర్ నినైప్పార్కళాయినుమ్
ఇప్పశ్చిస్తవత్తుక్కు మణివ్రవాళనడైయిల్ ఓరురై ఏఱ్ఱుడవేఱ్ఱియతు
ఆవశ్యోమ్. ఇఱిల్ అమైన్దుళ్ళ అరుమ్ పెరుమ్ పొరుళ్కళై అజ్గర్
అఱిఱర్ ఎన్నుమ్ వాశియఱ అనైవరుమ్ ఎళితిల్ అఱిన్దు ఉయ్య
వేణుమెన్నుమ్ కారణమ్ ఒరుపక్కమిరుక్క, నాలాయిర దివ్యప్రబ
ధగ్గళి త్పొరురగ్గళైయే పెరుమ్బాయుమ్ ల్ఱువి ఇన్ద స్తోత్రజ్ఞు
అరుళిచ్చెయ్యప్పళ్ళన వాతలాల్ అప్పరుళిచ్చెయల్కళుక్కుమ్

“సుందరదోడికవ్యాజ్ఞా” శ్లోకమ్ ముముతుమ్=

“కరువారణమ్ తకపిశితుఱ్ఱోడ” ఇత్యాది.

“వధిఁష్టు బాలద్రుమషణ్ణమణ్ణితమ్”=

“వళిళమ్ సాఘ్రిత్ శూఘ్ మాలిరుమ్ శోలై.”

“అన్దంతమ స్తి మిరనిమితమ్”=

“కొళ్ళిన్ద కొళిరుత్తై.”

“ప్రళయజనీరపూర” ఇత్యాది శ్లోకమ్ ముముతుమ్=

“నిలైయిడ మెఱ్ఱుమిన్ది.” (వృత్తముమ్ ఒత్తే)

అతిమానుష స్తవత్తిల్

“త్వన్నిమితా జతరగాచ”=

“శీరాన్ పిఱన్దు శిఱప్పాల్ వళరాతు.”

“తాదృఙ్మ తే చరితమార్యజనాస్సహన్తే”=

“ఎత్తిఱ మురలినోడిన్దైన్దిరున్దు.”

“వ్యజమటో ఘటశేషమగ్రే”=

“వెఱుమ్కలజై వెట్టిడైయిట్టు.”

శ్రీ వైకుంఠ స్తవత్తిల్

“ప్రేమాద్రవిహ్వలగిరః పురుషాః పురాణాః”=

“ఉళైలామురుకిక్కురిల్ తఱ్ఱుత్తోఱ్ఱిన్దేక.”

ఇజ్జనే పలపల శ్లోకజ్గళ్ అరుళిచ్చెయల్ కళుక్కు సాతూ
త్పరిచ్చన్దమాయుమ్, శిల శ్లోకజ్గళ్ పాశురజ్గళి కరుత్తై ఉళ
మైత్తుక్కొణ్ణు అనతరిత్తనవాయు మిరుప్పతాల్ ఇత్తోత్తిరజ్గళుక్కు
ఎల్లార్ తమక్కు మిన్దమపయక్కుమాఱు ఎళియనడైయిల్ తెళియ
తోరురై వరైయ వేణుమెన్దు కుతూహలమ్ కిళర్ న్దు పల పెరియోర్

కళిం నియమనశ్చైయున్ శిరమేఘొణ్ణు, “తత్త్వాభాచిన్తామణి”
ఎన్నుమ్ పెయర్ పూణ్ణ ఉరై యెఱ్ఱుతత్తోడఱ్ఱుకిన్టే.

ప్రతిపదాక్షరణే నిష్కల్మషమాక తైరిన్దుకొళ్ వతత్కాక
ముతలిల్ పదవురైయుమ్, పిఱకు తాత్పర్యతై విళక్కిక్కాట్టుమ
తాన పాళిప్పరైయుమ్, అన్వళవిలుమ్ కరుత్తు సున్వక్తమాకాత
విడఱ్ఱిల్ తాత్పర్య వివరణమాన విరిచ్చరైయున్, సమాసపదఱ్ఱిల్
వ్యుత్పత్తి సంతయన్ తోన్ఱక్కుడియ ఇడఱ్ఱిల్ విగ్రహప్రక్రియా
వివరణముమ్, అపూర్వపద ప్రయోగస్థలఱ్ఱిల్ నిఘ్నా నిరూపణ
ముమ్, ఇన్దియమైయాత విడఱ్ఱిల్ వ్యాకరణోపపత్తి ప్రదశాన
ముమ్, మూలపాఠమ్ అపభ్రంశమాక సకల్ముడిడఱ్ఱిల్ ఔచిత్య
ఉపపత్తి ప్రదశానత్తుడక శుద్ధపాఠ సంస్కరణముమ్, ప్రమాణా
న్తర సంవాద సాపేక్షస్థలఱ్ఱిల్ మేఱ్కోళ్ కాట్టువతుమ్, అవా
న్తర సమ్ప్రదాయ వైషమ్యమ్ తోన్ఱుముడిడఱ్ఱిల్ మధ్యస్థహృద్య
మాక అభావ్యవస్థాపనముమ్, మల్దుమ్ ఆవశ్యకమాక త్తోల్
దుమ్ విషయఱ్ఱిల్ విళఱ్ఱివై తలుమాకిఱ ఇన్వళపు విన్యాసముమ్
ఇన్వైయిల్ అమైన్దిరుక్కుమ్మడియై ఆఱ్ఱాఱ్ఱు క్కణ్ణుణర్ క.

అజ్ఞగోష్ఠియిల్ అగ్రేసరనాకియ అడియే ఇత్తకైయ
ఉరైయై వరైయ వేణుమెన్ఱు నెఱ్ఱాల్ నినైప్పతఱ్ఱుమ్ యోగ్యతై
యత్తవనెన్ఱు ఉఱ్ఱైయేయాయనుమ్ “పయనన్తాకిలుమ్ పాఱ్ఱల
రాకిలుమ్ శెయల్ నన్ఱాక త్తిరుత్తిప్పఱిక్కొల్వా” ఎన్ఱ కణక్కిలే
ఇన్వఱివిలియొక్కొణ్ణ ఇక్కైజ్జుర్యతై త్తలైక్కట్టువిత్తుక్కొళ్ వ
తాక ఆఱ్ఱవా తిరువుళ్ళ ముకన్దగుళిమైయాల్ “వైళ్ళెప్పరిముకర్
తేశికరాయ్ విరకాలడియోముళ్ళుఱ్ఱెఱ్ఱియ తోలైయిలిట్టనమ్”

ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ ఆచార్యకటాక్షత్రాల్ నెజ్జిల్ పతిష్ఠశ్శ అధికారై
అడియే ఎమ్మతువతు తికుతియేయామ్.

ఉప్పక్కడలిలుమ్ ఉత్తమమాన మణికల్ శిల ఇరుప్పతు
పోల్ కుత్తెజ్జుకుమ్ కొల్ కలమాకియ ఇచ్చురై తన్నియమ్
శిలభాగజ్జల్ పెరియోర్ కళిక తిరువుళ్ళత్రాల్ గుణమాక కొళ్ళ
ప్పడుమెన్నతు అడియేనతు తుణివు. అప్పడి గుణమాకత్తోర్లుమ్
అంశజ్జల్ ఆచార్యకటాక్షత్రాల్ ఆవిర్భవితనై యెన్దుకొణ్ణ అవత్తై
ప్పక్కడెతుమ్, కుత్తెముత్తె అంశజ్జై అడియేనుడైయ అజ్ఞాన
విజ్ఞప్తిత విలసితమాక కొణ్ణ అవత్తై త్తిరుత్తిక్కొళ్ళతుమ్
పెరియోర్ కట్టు క్కడమైయాకుమ్.

(వెంబ.)

కుత్తెమ్ కుత్తెకణ్ణ కూఱుమ్ కురివర్ కట్టు -
ఎత్తైక్కుమ్ కైన్ముతా మెత్తలైయే - కత్తూర్ కల్
కల్లా వడియేనై క్కణ్ణల్ నికధారల్
ఎల్లా మెలితా మెనక్కు.

ఇజ్జనమ్ :—

శ్రీ వైష్ణవ దాసక

పెరుమాళ్ కోయిల్, ప్రతివాది భయబ్బరమ్

అణ్ణజ్జ రాచార్య.

(పశ్చిమ వ్యాఖ్యత.)

ప్రే. ౩.

ఎవ్వెరుమూనార్ తరువడికి శ్రీ శరణమ్.

అశ్రివాణ తనియణ.

[భట్టర్ ఆరుచిచ్చెయితతు.]

శ్రీ శ్రీ వత్సచిహ్న విశ్రేభ్యో నమః క్తిమధీమహే ।

యదుక్తయస్త్ర యాకష్టేయాన్తి మద్గళనూత్రతామ్ ॥

పదమూరై.

యదుక్తయః=యావోరు అథ్ వాసుడైయ	యా ని=అడైన్దనవో,
శ్రీనూక్తికళానవై	(శేభ్యః) శ్రీవత్సచిహ్నమిశ్రేభ్యః=(అన్ద)
త్రయీకణ్యే=వేదమాణిః పెణ్ణిక్ కళు	పరమపూజ్యతాన అథ్ వాన్ పారుట్టు
త్తిల్	నమ ఉక్తిమ్=నమః నిష్టశ్శొరై
మజ్జలనూత్రతామ్=తిరుమజ్జల్యమాయు	అధీమహే=ఓతుకితోమ్.*
క్కయై	

ఇతనియో అథ్ వాన్ తిరుక్కుమారరాన శ్రీపరాశరభట్టర్
అరుళిచ్చెయ్తతు ; ఇతువే శ్రీరజరాజస్తవత్తుక్కు ముతల్ శ్లోకము
నూయిరుక్కుమ్. వేద త్తిఱ్కు త్తాలిపోన్ద దివ్యనూక్తికళై అరుళి
చ్చెయ్త అథ్ వానైయే నామెప్పొతుమ్ వణజ్జువోమెన్నతు ఇతన్
కరుత్తు.

ఇవరుడైయ శ్రీనూక్తికళో వేదనూతికళుత్తిల్ తాలిపో
న్దిరుత్తలావతెన్నెన్నిల్; ఉలకత్తిల్ పెణ్ణళుక్కు క్కణవనిరుక్కితా
నెప్పతై నామ్ ఎతుకొణ్ణ తెరిన్దుకొళ్ళుకితోమ్ ? తిరుమజ్జల్యతై
క్కళుత్తిల్కణ్ణ తెరిన్దుకొళ్ళుకితోమ్. పెణ్ణళుక్కు త్తాలియిల్లాత
అవస్థైళో ఇరణ్ణ;- కన్నికైయాయిరుక్కుమవస్థై ఒన్దు; నూల్మిన్దు
విధవైయాయిరుక్కుమవస్థై మన్ద్రొన్దు ఇవన్ద్రొన్దు కన్నికైప్పరు
వత్తిల్ అప్పెణ్ పల భర్తాక్కళై యుడైయళాయిరుప్పళో. ఏనె
న్ద్రొల్, అవళోక్కళుత్తిల్ ఒరుకైప్పాడక త్తాలి ఏఱుమళవుమ్ పెరు
మ్బాలుమ్ బ్రహ్మచారికళుమ్ ఆవర్తనప్పేర్ వట్టికళుమ్ ఒవ్వొరు
వరుమ్ అవళై త్తమ్మనైవియాక భావత్తిరుక్కుక్కుడుమ్ “ ఇప్పె
ణ్ణక్కు నాన్ తాన్ భర్తా ” ఎన్దు ఒవ్వొరువనుమ్ నిన్దైత్తిరుక్కుక్కు
డుమ్. మన్ద్రొన్దు విరక్తర్ కళుమ్ గృహస్థర్ కళుమ్ అక్కన్నికైయై

క్కణ్ణాల్ “ ఇవళుక్కు ఇన్నుమ్ భర్తా నిశ్చయిక్కప్పడవితై ” ఎన్ఱు సాధారణమాక నిన్ఱైత్తుక్కొల్ వర్కళి. అప్పెన్ఱ్ఱై క్కట్టై తాలి ఏజివిట్టపిన్ఱు, మున్ఱు శిశువుక్కెన్ఱు అభిమానిత్తిరున్ఱ బ్రహ్మచారి ప్రభృతికళి “ ఇని ఇనల్ అనన్యాహై ” ఎన్ఱు నిశ్చయిత్తు త్తాన్ఱల్ ఆత్తైయన్ఱ్ఱొచ్చివర్. సాధారణమాక నిన్ఱైత్తుక్కొణ్ణిరున్ఱ మన్ఱ్ఱ గృహస్థాదికళి “ ఇవళుక్కు ఒరుభర్తా ఏత్పట్టుఏట్టా ” ఎన్ఱు నిన్ఱై త్తుప్పివర్కళి.

ఇని ఇరణ్ణానతాన వైధవ్యావస్థైయిల్ స్త్రీయై ప్పార్క్కు మవర్కళి “ ఇవళుక్కు ఏత్పట్టిరున్ఱ కణవన్ ఇలన్ఱొచ్చిన్ఱా ; ఇని ఇవళుక్కు ఎప్పొత్తుమ్ కణవన్ ఏత్పడప్పొకటితై ” ఎన్ఱు నిశ్చయిత్తువిడువర్కళి.

ఆకి వే, మాతర్కళి మజ్జలనూలిల్లాత అవస్థైళిల్ పలభర్తా క్కైయైయైయవర్కళాయమ్ ఒరుభర్తావైయుముడైయ రాకాల వర్కళాయమ్ ఇరుప్పర్కళెన్ఱ తాయన్ఱ్ఱు. అతుపోల, ఆత్తీవాన్ శ్రీసూక్తికళి అవతరిప్పలిట్టు మున్ఱు వేదన్ఱల్ మజ్జలనూలిల్లాత మాలిన్ ఇరణ్ణవన్ఱైయాన నిలైమైకళైయ ముడైత్తాయిరున్ఱన. వేదత్తుక్కు శివనై పుతియాకచ్చిలర్మయన్ఱ్ఱి అభిమానిప్పర్కళి; పిరమనై పుతియాక ప్పేత్తైయర్ శిలర్ పేణవర్కళి ; ఇవాన్ఱు పాశుపతాదికళాల్ పలపలదైవన్ఱల్ పళియాక అభిమానిక్కప్పట్టుమ్, నిరీశ్వరమీమాంసకర్కళాల్ ‘ నాయకనే కిడైయాతు ’ ఎన్ఱు మఱు క్కప్పట్టుమ్ కిడన్ఱతు. ఆత్తీవాన్ఱుడైయ పశ్చిమమాకిట దివ్య శ్రీ సూక్తికళి తిరువవతరిత్తవడనే “ త్తలైయన్ఱు త్తవనుమ్ త్తలైయన్ఱు పుణ్ణవనుమ్ మన్ఱ్ఱుమెవరుమ్ వేదత్తుక్కు నాయకరల్లర్ ; నాయకనే కిడైయా తెన్ఱుత్తుమ్ తప్ప; నాయకనున్ఱు ; అవన్ ఒరువనే; అవ

పాల్ పట్టోమ్ ; శేషేత్వ నిలై మైయిళ్లాట్టిల్ శేషవృత్తియే పరమ
రస్యమాయిరానిన్బతు! ఇప్పడిప్పట్ట శేషవృత్తియై మేఱ్ఱొణ్ణే నామ్
ఇన్నుమ్ శిలపిఱవిపిఱక్క వేణుమ్” ఎన్ద కుతూహలమ్ కిళర్ న్దువిట్టతు.
అతఱ్ఱిణ్ణ, మీణ్ణుమ్ తిరువనన్దార్ వానై శేషియాక అవతరిప్పిత్తు
తా శేషభూతనాక అవతరిత్తా; శేష ఇరామానుశ నాక త్తిరు
వవతరిక్క, తా కూరత్తాల్ వానాక త్తిరువవతరిత్తా. మీణ్ణుమ్
శేష మణ వాళమామునికళాక త్తిరువవతరిక్క, ఎమ్మెరుమాన్దా
“హస్తిగిరినాథరణ్ణా” ఎన్నుమ్ తిరునామముడైయ ప్రతివాదిభయ
జ్జరరాక అవతరిత్తా - ఎన్ద అవతారరహస్య ప్రక్రియైయిలే,
అథ్ వా సాత్తుత్ తిగుమఱుమార్ పనాన ఎమ్మెరుమాన్దైయ
తిరువవతారమాన్దైయాలమ్, అతున్దొన్ద అవర్దుడైయ తిరుమార్
పిల్ ఒరుమఱుఇరున్దతాక ప్రసిద్ధమాన్దైయాలమ్ శ్రీవత్సచిహ్న రెన్ద
ఎమ్మెరుమానతు తిరునామ తైప్పిల్ ద్రార్ - ఎన్నతు రహస్యార్థమ్

[మిశ్రేభ్యః] మిశ్రశబ్దమ్ పూజ్యవాచకమ్ ; ఇతునమాన
త్తిల్ నియమేన ఉత్తరపదమాక వే వరుమ్ పూజ్యార్థకమాన
మన్ద్రశబ్దభో కర్మధారియసమానత్తిల్ పూర్వపదమాక వరుమ్ ;
'పూజ్యశ్రీవత్సచిహ్నభ్యః' ఎన్దామ్. అప్పడి మిశ్రశ్రీవత్సచిహ్న
భ్యః' ఎన్ద వారాతు. యతీన్ద్రమిశ్రః, మురారిమిశ్రః, వాచస్పతి
మిశ్రః - ఇత్యాదికళికాణ్ణ. [నమఉక్తిమ్.] నమసఃఉక్తిః, తామ్.
యద్వా - నమఇత్యుక్తిః, తామ్.

[అధీమహే] అధీమహి ఎన్దే పలరుమ్ ఓతువర్క శేనుమ్
అతు అపసాతపరమ్మరై యెన్దే కొళ్ళత్తకుమ్. దేశికనుడైయ రహస్య
త్రయసార - గురుపరమ్మరా సారారమ్మత్తిలుళ్ల -

“గురుభ్యస్తద్గురుభ్యశ్చ నమోవాకమధీమహే”

ఎన్నళ్ళోకత్తి వ్యాఖ్యానత్తిల్, 'అధీమహి' ఎన్ను పాతాన్తరమ్కల్పిత్తు అన్దపాఠత్తిల్ వ్యాకరిణోపపత్తి ఎట్టుతముసియామల్ “శాఖాశతం కథమధీమహిరజ్గధుర్యమ్” ఎన్న శ్రీరజ్గరాజస్తవళ్ళోకత్తై సంవాద ప్రమాణమాక చ్చాట్టినారొరువర్. అతు భ్రాన్దివిలసితమ్; “శాఖా శతంహృది దధీమహిరజ్గధుర్యమ్” ఎన్న తే సామ్పిదాయకపాఠమా కైయాల్ ఒరు అబద్ధపాఠకై స్థాపిక్క మత్తొరు అబద్ధపాఠకై క్కొట్టువతు మిథ్యాధ్యవసిత్యలజ్జార ప్రత్యభిజ్ఞాపకమాయిరానిస్తతీ! 'అధీమహి' ఎన్న ఏకారాన్తమాక వే ఓతక్కడవతు.

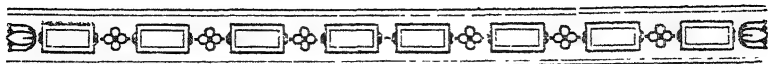
వేదకై ఒరుకన్యకైయాక రూపణమ్వణ్ణకిటపడి తోత్తొ 'త్రయీ' ఎన్న స్త్రీలిజ్గనిదేశశమ్మణ్ణిత్తు. “స్త్రీయామ్మక్కాన్మయ జమ్ ఇతి వేదాస్త్రయస్త్రయీ” ఎన్న నామలిజ్గానుశాసనమతిక. కణ్ణే = వేదత్తినుజ్జేయమేల్భాగమాకియ వేదాన్తత్తిలే ఎన్నలామ్.

మజ్గళాయ నూత్రమ్ ; అధనా, మజ్గళం చతత్ నూత్రంచ మజ్గళనూత్రమ్; తస్యభావః, తామ్.

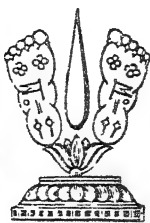
తనియూ ఉరై ముత్తొత్తొత్తు.

శ్లో॥ “అవాఞ్ఞో యత్పదసరసిజద్వంద్వమాశ్రిత్య, పూవేణ
మూఢాన్న యస్యాస్వయముపగతా దేశికా ముక్తిమాప్రుః |
సోయం రామానుజమునిరపి స్వీయముక్తిం కరస్థామ్
యత్సమ్బన్ధాదమనుత - కథం వణ్యతే కూరనాథః ॥”

శ్రీమతేరామాయనమః

కూర్తాహ్వానా తిరువడికి శేషరణమ్.

శ్రీ స వ మ్.

శ్లో॥ స్వస్తి శ్రీదిశతాదశేపజగతాం సర్వోపసగణస్థితః
స్వగణా దుగణతినూపనగణపదం సనకాచ కువణ హరిః ।
యస్యా వీత్యముఖం తదిజ్జితపరాధీనో విధత్తేభులమ్
త్రోక్షయంభుని నాన్యధాన్య రసదాస్యాదైకరన్యాత్తయా॥౧॥

పెరుమాళ్ కోయిల్ ప్రతివాదిభయజ్జరమ్
లణ్ణజ్జరాచార్యర్ ఇయన్ శ్రియ వ్యాఖ్యానమ్.

శ్లో॥ శ్రీకాశ్చీపరవాదిభీకరగురు శ్రీవంశలబ్ధోదయః
దాసశ్చీయుతైష్టవాంఘ్రి సశిశేష్వణ్ణజ్జరార్యాహ్వయః ।
వ్యాఖ్యాత్యద్య మణిప్రవాళసరిణౌ షణ్ణస్తవీం సాహసాత్
దోషేష్వాన్యమిహావిస్తుసుధియాం నిమకత్సరాణాంసతామ్ ॥
శ్రీవత్సచిహ్న చురణౌ శిరసా దధానః
లక్ష్మీకటాక్ష విభవస్యచ నృద్ధిమీశ్వన్ ।
శ్రీశ్రీస్తనం చరమమప్యమితాదరేణ
వ్యాఖ్యాన్యహం ప్రథమమేన ముదే మురాళేః ॥

యాట్టుడైయా ” ఎన్టు ఆఫ్ వార్ కళ మరుచ్చెయ్ తాకళ. ఆనపిన్సు తత్కాలరస తైమా త్తిరమ్ ఫలమాకవుడైయ ఇన్దస్పష్ట్యా దివ్యాపారజ్జల్, పిరాట్టియిక్ ముకక్కుటిప్పై ప్పిక్ శెల్లావిడిల్ ఎమ్మెరుమానుక్కు రస శైక్కొరాతోఱ్ఱియుమ్. కేవలమ్ ప్రయాస రూపమాక వే ఆయ్ విడుమ్. ఆకై యాల్ తా అవళుడైయముకక్కు టిప్పై ఎమ్మెరుమాక్ నోక్కవేణ్ణియ తాయరుక్కిఆతు.

పిరాట్టియిక్ ముకక్కుటిప్పై ప్పిక్ శెల్లావిడిల్ ఎమ్మెరుమా నుక్కు ఇక్కారియజ్జల్ రస శైక్కొరాతోఱ్ఱియవేణ్ణియ కారణ మెన్న? అవనవన్ స్వత స్త్ర నూకప్పణ్ణమ్ వ్యాపారమ్ అవనవనుకు రస శైక్కొరాతోఱ్ఱియమో?—;

[అన్యతయా ఐకరస్యత్.] పిరాట్టియిక్ ముకక్కుటిప్పై ప్పిక్ శెల్లావిడిల్ ఇవనుక్కు త్తాక్ శెయ్యుమ్ వ్యాపారజ్జల్ సన్తో ష్టై త్తరమాట్టాతెన్మతఱ్ఱుక్కారణమ్ ఇతు. అప్పిరాట్టియోడు ఎమ్మెరుమాక్ ఏకరసనాక ఇరుక్కువేణ్ణియ పడియాల్ అవల్ ముక క్కుటిప్పై ప్పిక్ శెల్లావిడిల్ అన్ద ఐకరస్యత్తుక్కు క్కుణ్డైయామ్. ఆకై యాల్ ఇవనుక్కు రసమిల్లాతోఱ్ఱియుమ్.

ఏకోరసాయస్యసః, ఏకరసః తస్యభావః ఐకరస్యమ్, తస్మాత్. పిరాట్టిక్కు ఎన్దరసమ్ ఇనితో అన్దరసమే ఎమ్మెరుమానుక్కుమ్ ఇనితా యిరుక్కు వేణ్ణుకైయాలెన్దపడి. ఇతైత్తాక్ “శ్రియా ఏకరసత్వం నామ - తదభిమత్యసభిమత్యనువిధాయి స్వప్రియాప్రియత్వమ్ ” ఎన్టు సంస్కృతవ్యాఖ్యాతా ఉరైత్తార్. పిరాట్టిక్కు అభిమతనూన తువే ఎమ్మెరుమానుక్కు (ప్రియమాకవుమ్, అవళుక్కు అనభిమత మానతువే ఇవనుక్కు అప్రియమాకవు మిరుక్కువేణ్ణుకైయాలే ఇప్పడిప్పట్ట ఐకరస్యమ్ సత్తై పెఱువతఱ్ఱు అవళుడైయముకక్కుటి

వై ఎ ప్రిక్ శెల్ల వేణ్ణియతు ఇన్దియమైయూతతామ్. తాన్వతన్ర
నాకచ్చెయ్యుమళవిల్ అవళుడైయరనమ్ వేతాకవుమ్ తన్నుడైయ
రనమ్ వేతాకవుమ్ మాటుపట్టు వికరన్యమ్ కులై యుమిణ్.

“యస్యావీక్ష్యముఖం తదిజితపరాధీనోవిధక్షేఽలమ్” ఎన్ద్రశై
అడియొన్ద్రీయే ఇనర్ తిరుక్కుమారరాన భట్టగుమ్ శ్రీగుణరత్న
కోశత్తిల్ “యద్భూభక్తః ప్రమాణంస్థిరచరిచనా తారతమ్యే
మురాణేః” ఎన్ద్రుళిచ్చెయ్తార్. ఎమ్మెరుమాన్ ఒవన్దై చేతననాక
వుమ్ ఒన్దై అచేతనమాకవుమ్, ఒరువన్దై వన్దైతనాకవుమ్ పగక్కార
నాకవుమ్ ఒగువన్దై జడనాకవుమ్ దగ్ద్రనాకవుమ్, ఒన్దై మృగమాక
వుమ్ పక్షియాకవుమ్ ఒన్దై పూచ్చియాకవుమ్ పుళువాకవుమ్, ఒరు
వన్దై పశుపుత్రాదిరూపమాన విహికభోగశాలియాకవుమ్ ఒరువన్దై
స్వగమోక్షోద్యాముష్మిక భోగశాలియాకవుమ్, ఒగువన్దై * ఎరి
యెమ్మకిన్ద్ర శెమ్మినాలియన్ద్ర పావైయైప్పావీ! తిమ్మవెన మొట్టిన్ద్ర
నలియుమ్ నరకత్తిల్ వీన్ద్రన్ద్ర వరున్ద్రుమవనాకవుమ్ - ఇప్పడి నానా
విధమాక ఏన్ద్రన్ద్రత్తాన్ద్రవు షోన్ద్రచ్చెయ్వతు పిరాట్టియిన్ పురువ
నెటిప్ప ముతలియ ఇజ్జిల్లై అనుసరితైన్ద్రవడి.

పిరాట్టియిన్ కరున్దై ప్రిక్ శెన్ద్ర ఎమ్మెరుమాన్ సృష్ట్యాదికల్దై
స్పృణ్ణకిణానెన్ద్రాల్, ‘అనరవిర్కళుడైయ కర్తజ్జలైక్కణిశిత్తు అవన్
దుక్కుత్తక్కవాలు ఏన్ద్రన్ద్రత్తాన్ద్రవాక సృష్టిప్పతాల్ ఈశ్వరినక్కు
వై వమ్యునై ఘృణ్యజ్జల్ వారా’ ఎన్ద్ర అటుతియిట్ల “వైవమ్యునై
ఘృణ్యే నసాపేక్షత్వాత్” ఎన్ద్ర బ్రహ్మసూత్రత్తుక్కుమ్ అత్తనై
యడియొన్ద్రీయ పూవాచార్య శ్రీసూక్తికళుక్కుమ్ గతిఎన్న ?
అన్దియుమ్. ‘అనుగ్రహమయా’ ఎన్ద్రమ్ ‘నిత్యమజ్ఞాతనిగ్రహ’

ఎన్దుమ్ కూటప్పట్టుళ్ళ పిరాట్టినిగ్రహకార్యమాన పశుపక్షివృక్షాది
రూపమాన విషమసృష్టికళుక్కు అనుకూలమాక ఇశ్లేతమ్ శేయ్య
క్కుడుమో? బరువక తున్నప్పడుమ్మడియాక ఇరుక్కుమిరుపై
అవళ్ ఇశ్లేయక్కుడుమో? ఎన్దిప్పడైకళితే పిఱక్కుమ్ విచికితై
కళుక్కు “యద్భూభిజ్జాః” ఇత్యాది శ్లోకవ్యాఖ్యానత్తిలే సమా
ధానమ్ విరిత్తురైన్దోమ్. నిఱ్కు.

ఇశ్లేతమావతు - భూభజ్జాదిరూపమాయ్ స్వాభిరుత్యనభి
మతినూచకమానతొరు వ్యాపారవిశేషమ్ ; అతఱ్కుప్పరాధీన
నెన్దుతు-అత్తనై అనుసరితవనెన్దుపడి. చతుర్థ-పాదత్తిలుళ్ళ “అస్య”
ఎన్దుపదమ్ మూన్దిడగ్గళిత అన్వయిక్కుమ్; అస్యతయా ఐకరస్యాత్,
అస్య ఇయం క్రీడా, అస్యరసదా నన్యాదితి. రసమావతు - ఇన్బమ్.

ఐకరస్యపదత్తుక్కు విగ్రహమ్ కూటమ్మోతు బహుప్రీహి
సమాసత్తిల్ ‘యయోస్తా’ ఎన్దు ద్వివచనమాక చ్చొల్ల వేణుమెన్దు
శిలర్ మయ్యువర్ ; అజ్జన్ శొల్లచైన్దాతు ; ‘యయోః’ ఎన్దు
పెరుమాళుమ్ పిరాట్టియుమాక ఇరువరుమ్ ద్వివచనార్థమాక
వేణుమ్; శ్లోకత్తిల్ ‘శయా’ ఎన్దు పిరాట్టివాచకమాన బరుపదమ్
తనియే ప్రయుక్తమాయురుప్పతాల్ బహుప్రీహిగభాత్తిలుళ్ళ య
చ్చబ్దమ్ ఎమ్మెరుమానైమాత్తిరమ్ పరామర్శిక్కవేణుకైయాల్
‘యస్యసః’ ఎన్దు ఏకవచనమాకవే కూటవేణుమెన్దు తెలిక. “యస్యా
ముఖంవీక్ష్యహరిః అఖిలం విధత్తే, సాక్షిః స్వస్తి దిశతాత్ ” ఎన్దు
ప్రధానవాక్యార్థమ్; “క్రీడేయం ఖిలు” ఇత్యాది-అవాన్తరవాక్య
ర్థ మెనక్కణ్ణుకొళిక. “స్వస్తి దిశతాత్ ” ఎన్దు ఇవర్ అపేక్షి
క్కిఱనన్దైయావతు - పిరాట్టియై నన్దుక స్తుతిపుతఱ్కు అనుకూల

మాన వాక్సమృద్ధి, భక్తిసమృద్ధి ఇత్యాదిక శేయస్మతు మేర శ్లోక
త్తిల్ విశదమామ్. (౧)

శ్లో॥ హే శ్రీదేవి! సమస్తలోకజననీ త్వాం స్తోతుమిహామహే
యుక్తాం భావయ భారతీం ప్రగుణయ ప్రేమప్రధానాం ధియమ్ !
భక్తిం భన్తయ నన్తయాశ్రితమిమం దానం జనం తావకమ్
లక్ష్మ్యం లక్ష్మీ! కటాక్షవీచివిసృతేస్తే న్యామ చామీ వయమ్! ౨॥

పదవృత్తే.

హే! శ్రీ! దేవి! వారాయ శ్రీదేయే!	భన్తయ=నన్త తాకచ్యైయ్య వేణుమ్ ;
సమస్తలోక జననీమ్=ఎల్లావుయిర్ కట్టమ్	[పమభక్తియశవాక వశరచ్యైయ్య వేణుమ్.]
తాయాకియ	
త్వామ్=ఉన్నై	అశ్రితమ్=(ఉన్నై) అడైన్దిరుక్కిన్త
వయమ్=అడియోమ్	ఇమం జనమ్=ఇన్దజనత్తై [అడియేనై] !
స్తోతుమిహామహే = స్తుతిక్కవిరుమ్బుకి	తావకం దానమ్=ఉన్నుడైయ వీవత్తే
త్వామ్ ;	వకనాక (అడిమైక్కొణ్డె)
యుక్తామ్=(ఉన్నై స్తుతిపృతఱ్కు) త్తమ్	నన్తయ=అనన్తప్పదు త్త వేణుమ్ ;
తియాన	హే లక్ష్మీ! = వారాయ లక్ష్మీయే !
భారతీమ్=వాక్కై	అమీ వయంచ=ఇన్ద అడియోన్దజుమ్
భావయి=(ఎనుక్కు నీ) అరుళ వేణుమ్ ;	తే = ఉన్నుడైయ
ప్రేమప్రధానమ్=అన్నుమికున్ద	కటాక్షవీచివిసృతేః=కటాక్షవీక్షణజ్గళా
ధియమ్=బుద్ధియై	ఊ అలైకళిఁ పరవుతఱ్కు
ప్రగుణయి=వశర చ్యైయ్య వేణుమ్ ;	లక్ష్మ్యం న్యామ=ఇలక్కాక క్కడవోమ్.
భక్తిమ్=భక్తియై	

[హే శ్రీదేవీ త్యాది.] కీర్త “స్వస్తి శీర్దికతాత్” ఎన్దు
ప్రాథిఁత్త అర్థ నానై నోక్కి పెరియవిగాట్టియార్ “అర్థి వాణ !
నాణ ఉమక్కు శ్రేయస్సై అళిక్క వేణుమెన్బతాక క్కేట్టుక్కొణ్డేర్ ;

సల్లతు ; ఎన్న శ్రేయస్సువేణుమ్ ? ఐశ్వర్యమ్ వేణుమా ? సంతానమ్ వేణుమా ? వేణ్డెయ్తైక్కేళుమ్, తరుకిత్తే ” ఎన్న ;

అథ్ వాః :- “అన్దత్తుద్రపురుషాభజ్జలై విరుమ్బినదేనల్లై ; ఉన్నై వాయారత్తుత్తిక్క వేణుమెన్దు విరుమ్బినదేనల్లై.”

పిరాట్టి : - “అకిల్ ఎన్నిడత్తిల్ నీర్ ప్రాథిత్తు పెఱివేణ్డి యతు ఎన్న ఇరుక్కిఱతు ? నీర్ పెరియవణ్డితర్, మహాకవి ; ఇప్ప పుడిస్త్రొత్తిమ్మణుమ్ ; ఇతిల్ నానళిక్కి వేణ్డియ స్వస్తి ఎన్న ఇరుక్కిఱతు ?”

అథ్ వాః :- “ఇజ్జన మరుళిచ్చెయ్యలకాతు ; ఉన్నై ప్పొక్కై కన్దుతిప్పతఱ్కు ఉరియ సరస్వతీనమృద్దియై అరుళ వేణుమ్.”

పిరాట్టి : - “అన్దత్తిరునావీఱు ఉమక్కు మున్న మే వాయ్ త్తిరుక్కిఱతు ; వేణు తేవైయ్తాకిల్ కేళుమ్ ”

అథ్ వాః :- “వాయాల్ ఏతోశిల శబ్దజ్జలైచ్చొల్లుకిత్తేనే యొర్రయ అన్బుమికున్దు కనిన్దుబుద్ది ఎనక్కిలై ; అప్పడిప్పట్ట బుద్దియై అరుళ వేణుమ్ ”

పిరాట్టి : - “ఎన్నై త్తుత్తిక్క వేణుమెన్దు నీర్ విరుమ్బినపాతే అప్పడిప్పట్టబుద్ది ఉమక్కు ఉణ్డాయ్విట్టతు. అన్బుమికామలుమ్ నెఱ్ఱు కనియామలుమిరున్దాల్ ఎన్నైత్తుత్తిక్క నీర్ ముయలమాట్టీర్. ఆన పిన్బు అప్పడిప్పట్టబుద్ది ఉమక్కుక్కై కూడియే యిరుక్కిఱతు ; వేణు తేవైయ్తాకిల్ కేళుమ్.”

అథ్ వాః :- “ఉన్నుడైయ పేరరుళాల్ ఏతోశిఱితు భక్తి కిడైత్తిరుక్కిఱతు ; అతు పరభక్తియాకవుమ్ పరజ్ఞానమాకవుమ్ పరమభక్తియాకవుమ్ ముళిరుమ్బడి అరుళ పురియ వేణుమ్.”

వికాట్టి :- “అవై సీర్ విరుచ్చువేణ్ణా ; అథ్ వాక్కు పోర్ కాలక్రమత్తిల్ పసిప్పడియాక అన్దభక్తి ఉనుక్కుప్పణిమిక్కుమ్ క్రమమాక తన్నడైయే విశ్లేయపోన్వై అపేయిన్వే ?”

ఆథ్ వాక్ :- “అమ్మా ! ఎప్పోతు అన్దభక్తి ముతాగిప్పో సిటశ్శెన్దు నాక్ ఎతిర్ పార్ త్తిరుక్కవుమ్ అతున్దై ధరిత్తిరుక్కవుమ్ శక్తవల్లై ; ఉన్నై నన్దుపణిన్ద ఎన్నై ఎప్పోతే అన్దభక్తిజ్జుర నాక్కిప్పణికోణ్ణు ముక్కిర్ పిక్క వేణుమ్ ; అతిఱ్ఱుఱుప్పొకి ఉన్నుడైయ కుశిర్ న్ద కటాక్షజ్జల్ అశియే మితు ప్రసక్తి వేణుమ్. ఇవ్వళవే అశియే విరుచ్చువతు ” ఎన్దెత్తార్.

“శ్రీః, దేవి, లక్ష్మీ ” ఎన్దు మూన్దు సమ్పాదన పదజ్జల్ ఇగణ్ణు పదమ్ విశేషణమాకవుమ్ ఒన్దు విశేష్యమాకవుమ్ కొళ్ళ క్కిడవతు. శొల్లకిటవర్ తా మొరుసరాయిరుక్కి “అమీ వయమ్ఈహమహే.....స్వామి ” ఎన్దు పన్దెయాక చ్చొప్పిపతు విసమ్మిదాయమామ్ ; ఆత్మని బహువచనమెన్బర్. “ఇనియా ముతామై ” ఎన్దు విడత్తిత్తోల అశియవర్ కల్తైయమ్ కూట్టికోణ్ణు అరుళిచ్చెయ్ వతాక కొళ్ళుతలుమ్ నన్దు.

[భావయ.] ‘భవ’ ఎన్బతక్ నిజన్దరూపమ్ ; ఉణ్ణాక్కు ఎన్దుపడి. [[ప్రగుణయ] ప్రగుణనమావతు పెరుకచ్చెయ్ తల్. [భనయ.] ‘భది - కల్యాణే’ ఎన్దు భాతువిల్ నిమ్మన్నమాకై యాల్, కల్యాణమాక్క వేణుమెన్దై. భక్తియై కల్యాణమాక్కుకై యావతు అతనుడైయ పరిపాకజ్జళైయెల్లామ్ అన్దెన్దతాకచ్చెయ్ తల్ ; పరిమభక్తి యళవాక నళర్ కై. ఆక ఇన్ద శ్లోకిత్తాల్ * ఇరాప్పకలోతువిత్తెన్నై ప్పయిర్ శ్రీప్పణి శెయ్యక్కొళ్ళ వేణుమ్ ;

* మయ్యుట మహిసలగుగుళవేణుమ్ ; * ఎన్నై త్తీమనమ్ కెడుత్తు
మరునిత్తోమ్మమ్ మనమే తనవేణుమ్ ; * తొణ్ణిరోక్కగుళిచ్చోతి
వాయ్ తిన్దుక తాన్దుకైక్కణ్ణళాల్ నోక్కవేణుమ్ ; * ఉన్ద్రేనుకన్దు
పణి శెయ్ తు ఉనపాతమ్ పెన్ద్రేనాక వేణుమెన్దు ప్రాఫెత్తారాయ్ తు.

[ఇమంజనమ్] 'అవామ్' ఎన్దు ఉత్తమపురుషనాక చ్చొల్ల
వేణుమిడత్తు 'అయంజనః' ఎన్దు ప్రథమపురుషనాక చ్చొల్లతల్
ఒగునకై క్కవిగుర్కొదైయామ్. నై చ్చానుననాన వకైయిల్ ఇతు
ఒరు కాన్మై. నాన్ ఎన్నామల్ అడియేన్ ఎప్పితఱ్కు మేఱ్వుట్ట
శోల్ ఇతు [వయం లక్ష్మ్యస్యాను] ఎన్దుతు "వేదాః ప్రమాణ"
మహివల్. [కటాక్షవీదీవిస్తతేః] స్పృశాసాగుమాన తిరుక్కణ్ణళి
లిగున్దు కటాక్షసూక్తి అల్లెవరికైకళ్ పరవచ్చుక్కాల్ అత్తినల్లై
కళ్ విఱ్ఱుమిడమ్ అడియేనాక వేణుమెన్దు [అమీ] కటాక్షమ్
పెతామల్ తునణ్ణుకిడక్కిట నిల్లైమైయై * ఏహి పశ్య శరీరాణి
పుడియే తమ్ ఉడమైచ్చొట్టు కాట్టుకిటపడి. ... (౨)

శ్లో॥ స్తోత్రం నామ కి నూ నునన్తి కవయో యద్యన్యదీయాన్ గుణాన్
అన్యత్ర త్వనతోఽధిరోఽప్య ఫణితిస్సా తహిన్ వన్ధ్యా త్వయి ।
సన్యక్తస్య గుణాభివణానమథో బ్రూయః, కథం తాదృశీ
వాగ్వాచస్పతినాపి శక్యంచనా త్వత్సద్గుణాణోఽనిధౌ ॥ 3॥

పదవృత్తే.

(హే శ్రీదేవి!) = పిరాట్టియే!

కవయః = పండితరీకళ్

కిం నామ = ఎన్దై

స్తోత్రమానునన్తి = స్తోత్రమాక చ్చొల్ల

కితారకళ్? [స్తోత్ర శబ్దార్థః]

ఎన్న వెన్దు నిచ్చిపిక్కితారకళ్?

అసతః = (నుతిక్కత్కవ నిఘిత్తిల్)

ఇల్లాతనైకళాయన్

అన్యదీయాన్ = పిఠిరిడత్తులు శ్వవైయా

య మిరుక్కిట

గుణాన్ = గుణజ్ఞు

అన్యత్ర = వేటారువదిడ త్తిల్ [సువిక్ర-
త్తక్రమనిడ త్తిల్]

అధిరోప్య=ఏటిట్టు

ఫణితి=శోభనము

స్తోత్రం యదతు=స్తోత్రకర్తాభావ మాగాన

తపోక=అన సత్త త్తిల్ [ఇల్లాతగుణజ్జలై

ఇరుప్పతాక ఏటిట్టు పుకన్దీనతు

స్తోత్రమ్ ఎన్నుమ్మత్తు త్తిల్]

నా ఫణితి=అచ్యుత్తానతు

త్యయి=ఉక వియ త్తిల్

విన్యా = వ్యధామామ్ ; [అప్పడిప్పట్ట

స్తోత్రమ్ ఉన్న శిల్

పల్లముడియాతు.]

అథో=అథవా (అల్లుతు)

సమ్యక్ సత్తగుణాభి ఉళ్ళ గుణజ్జలై

విణానం స్తోత్రం } ఉళ్ళపడి వణి

[బూయుయకది. } పుత్తైస్తోత్రకర్తా

[ధామాక చొల్లవార్క శాశిల్

త్యత్త్యగుణ - ఉక కల్యాణ గుణజ్జలై
అథోకానధా } ఉకదతిల్ [కదల్పో

అపారమాయుళ్ళ ఉనతు

కల్యాణగుణజ్జలై పుట్టిల్లి ;

తద్యవచాక = అప్పడిప్పట్ట తోల్లానతు

[ఉళ్ళత్తై ఉళ్ళపడిశోభనము]

వాచస్పతినాపి = వాక్తుళ్ళ పల్లవనాన

బృహస్పతీయాలమ్

శక్యం చనాకధమ్=సాధ్యమానశ్శేర్కై

మయ్యడైయతాక ఎప్పడి అకుమ్ ?

[ఉన్నడైయగుణజ్జలై ఉళ్ళపడిణి

క్రీట వాక్తానతు బృహస్పతీయా

లమ్ కవనమృణ్ణముడి యాతిపోతు,

ఎన్నాల్ మడియుమెన్నతల్లు ప్ర

సక్తి ఏతు ? ఎత్తపడి.]

[స్తోత్రమిత్యాది] సమ్యాధానమ్ కీర్తనోక త్తిలిరున్దు సరువిత్తు

కొణ్ణతు. పిరాట్టియెనోక్కి “ఉన్నై నాకన్దు క్క విరుమ్బున తే అసన్బ

ద్ధమాన విషయమ్ ” ఎన్నతై ఒరు చనుత్కారమాక అరుళిచ్చెయ్కి

తారితిల్. “త్వాంస్తోతుమిహామహే” ఎన్దు కీర్త చొన్నే నే ; ఉన్నై

స్తుతిపుతెన్బతు సమ్భావితమాన విషయద్దానా? ఎన్దు ఆరాయు

మళవిల్ అతు సర్వాత్మనా అసమ్భావితమాక త్తోనుకన్బ తెన్బ

ఉపపాదిక్కితార్. లోక త్తిల్ ఒరువనై ఒరువక స్తోత్రమ్మణ్ణ

కితానే, అన్ద స్తోత్రమానతు ఎన్న ? ఎన్దు విమళికప్పోమ్ ; విను

శికత్తాల్ స్తోత్రకర్తాభావమ్ ఇరణ్ణ వక్తెయాక త్తేలుమ్ ; ఒరువ

నిడ త్తిల్ ఇల్లాతగుణజ్జలై వేటిడ త్తిలిరున్దు కొణార్న్దు ఏటిట్టు

పక్షకర్తవ్యై స్తోత్రశబ్దార్థామానః మాటుకిపడుమ్ బన్తుణ్ణః
 యథా=ధాన్యధామానం ఒసు యాచకః ఒరు మొట్టెత్తలైయనై
 పక్షకర్తవ్యై “కుల్లలకులే! కుల్లలకులే!!” ఎన్తు కూటువతామ్
 ఇన్పిన్పిట్ట స్తోత్రత్తుక్కు. పిరాట్టియిడత్తిల్ ప్రసక్తియిలై; ఇవ
 లిడత్తిల్ గుణవిల్లామైయుమ్ వేళిడత్తిలిరున్దు గుణజ్జళై కొణార్దు
 ఇనలిడత్తిల్ ఏకిడుకైయుమ్ అశోతరామ్ అసమ్భానితనాకై యాలే.
 ఇన్ మత్తీర్దుగువత్తై యాకవున్మె స్తోత్రశబ్దార్థాత్తై నివచిప్పత్తుణ్ణః
 అతానతు - ఒరువనిడత్తియిళ్ళ గుణజ్జళై ఉళ్ళపడిశొల్లి పుక్కిల్
 తామ్. అన్పిన్పిట్ట స్తోత్రముమ్ పిరాట్టియిడత్తిల్ అసాధ్యమ్;
 పిరాట్టియిడత్తిల్ గుణజ్జళై ఒరు కిడల్ పొన్దిగుత్తలాల్ అవత్తీర్
 ఏకి దేశముమ్ బృహస్పతియాలిమ్ వణిక్క అరితు ఎన్తు సిద్ధమాన
 పిన్పు మత్తీర్తై యోరాల్ అన్ద గుణజ్జళై ఒన్తువిడామల్ ఉళ్ళపడి
 వణిక్క ముడియూతెన్నుమిడమ్ కిమ్మననాన్యాయ సిద్ధమాన్
 యాలే. ఆకవే, ఇరణ్ణవత్తై యాన స్తోత్రజ్జళిల్ ఒన్తుక్కుమ్ పిరాట్టి
 పక్కల్ అవకాశమిలైయెన్తు శొల్లకిఱ ఇమ్ముకత్తాల్ ‘అసాధ్య
 మాన శ్రీస్తవత్తిల్ నా ఇఱ్జువతు అతిసాహసమ్; అతి చాపల
 కృత్యమ్’ ఎన్తు నైచ్యానుధానమ్ శెయ్తుకొణ్ణారాయత్తు.

[నామ.] ప్రసిద్ధ్యధికమవ్యయమ్; వాక్యాలక్ష్కరము
 మామి. [శక్తిరచనా] శక్తి రచనా యస్యాస్య. [అణోనిధా.]
 అణశ్చిబ్దమ్ జలపర్యాయమ్. (3)

శ్లో॥ యే వాచాం మననాం చ దుగ్రహితయా ఖ్యాతా గుణస్తావకాః
 తానేవ ప్రతి సామ్మజిహ్వముదితా హై నామికా భారతీ ।
 హాస్యం తత్తు నమన్మహే, నహి చకోర్యకాఽఖిలాం చన్ద్రికాం
 నాలం పాతుమితి ప్రగృహ్య రసనామాసీత సత్యాం తృప్తి॥ ౪॥

అతుపోల్ నానుమ్ ఉక్కిల్వొగగుగజ్జై ముమ్ముతుమ్ వణిత్తనుభ
విక్కిముసియా వెన్రు కై వణ్ణిన్ఱ్ఱుమాట్టై ; ఎన్నాల్ కూడుమాన
వళవుమ్ నాక్ పుణ్ణిన్ఱ్ఱుముయిల్ పతు ఉచితమేయైయ పరిహా
సాన్పవమాన గొట్టా వెన్ఱిదార్. ఇతినాల్ ఉళ్ళ అంజగళిల్ యావ
చ్చక్కమ్ వణిన్ఱ్ఱుతుమ్ ప్రోత్రమాకు మెన్ఱ తాయత్తు

[సామ్మజవ్వుమ్.] “అణ్ణిక్కు మముశూటు మెన్నా వుక్కే.”

[తత్] నామా న్యేన పూనకమ్. ... (౪)

శ్లో॥ త్నోదీయానపి దుష్టబుద్ధిరపి నిస్సేహోష్యసి హమాపి తే
కీర్తిదేవి! లిహన్నహం నచ విభేద్యజ్ఞో నజిహేమిచ ।
దుష్టేత్సాతు నతావతా నహి శునా లీధాపి భాగీరథీ
దుష్టేత్, శ్వాసినలజ్జతే నచవిభేత్యాతిక్తు శామ్యేచ్ఛునః॥గి॥

పదపూర్వై.

హే దేవి! = వారాయపిరాట్టి!

అజ్ఞః అహమ్ = ఒస్తు పతియాత ఆదియే

త్నోదీయానపి = మిక్కిలు నీచ నాయునుమ్

దుష్టబుద్ధిరపి = కెట్టబుద్ధియై యుడైయే నా

యినుమ్

నిస్సేహోపి = అన్ను ఇల్లాతవ నాయునుమ్

అసిహోపి = ఒగుచితమాన నల్ల ముయట్టి

యుమిల్లాతవ నాయునుమ్

తే = ఉన్నుడైయ

కీర్తిస్య = కీర్తియై

లిహక్ = (ప్రోత్రముఖత్తాలే) వాయ్కోటు

అనుభవియానిన్ఱ వనాయ్

నచ విభేది = అజ్ఞానతుమిల్లై ;

న జిహేమి చ = వెట్టుప్పడువతుమిల్లై.

సాకీర్తిస్య = (ఎన్నాల్ వణిన్ఱ్ఱుక్కప్పడుకిట)

అన్దకీర్తియో వెన్ఱాల్

తావతా = అవ్వళవార్ [అల్పనాన ఎక్

వాక్కిత్ నుల్లైస్త పుణప్పట్ట

మాత్రత్తాల్]

నదుష్టేత్ = కెట్టుప్పోయ్ విదాతు ;

(ఎప్పడిపోల వెన్ఱాల్)

భాగీరథీ = (స్వతః పరిశుద్ధమాన) గడ్డా

తీర్థమానతు

శునా = నాయనార్

లీధాపి = నక్కప్పట్టాలుమ్

నహిదుష్టేత్ = కెట్టుప్పోయ్ విదాతున్

శ్వాసి = (గంగాతీర్థక్షేత్ర సక్కిన ఆస్తు)	కుసః = (ఆస్తు) నాయనుడైయ
సంజ్ఞాశే = వెట్టుప్ప శుకితిత్తై ;	అతిక్షేమ = దాహమోవెట్టాల్
సరిశేతిచ = భయప్పడుతుమిల్లై ;	గావ్యేత్ = (గంగాతీర్థక్షేత్ర పాన త్రానాల్)
	తణిస్తువిడుమ్

[యోగీంద్రయానిత్యాది.] అతిక్షేమద్రవాన ఒగుమనుష్యక సవోక్షాన్తృప్తనాన ఒగునై స్తోత్రమృణ్ణకృపకువతు లజ్జాభయజ్గభక్తు ఆస్పదమాక లోకిత్తిల్ కాణప్పడాన్తతు. అత్తియున్, దేవర్ కళుక్కు శేషమాన పురోడాశతై నాయ్ సృశికత్తాల్ అస్తపురో డాశమ్ గుప్పమాకతాప్పోలే, ఉత్తనుపుగుమర్ కై నిచజనమ్ స్తోత్ర ముఖతాల్ వాయ్ కొణ్ణు సృశికత్తాల్ అన్ద ఉత్తనుపుగుమర్ కుక్కు క్కెడు శివికైయక్కూడుమన్దో ? ఆనపిన్దు, అతిక్షేమద్రవాన సేర్ సవోక్షాత్కృష్టేయానపిరాట్టియై లజ్జాభయజ్గళిని క్కే స్తుసిక్కుప్పకు న్దు ఇతినాల్ అప్పి గాట్టిక్కు ప్పొల్లాబువిళైక్కు నినైత్తునిట్టికే! ఇతు ఉనుక్కుత్తికుమో ? తకాతు కాణుమ్ ; ఆకై యూల్ ఇనియావతు లజ్జాభయజ్గళై మేక్కొణ్ణు స్తోత్రత్తిల్ సన్దున్ పిత్కాలి త్తీగోల్ ఇరణ్ణుతలైయమ్ నిరవద్యనూకుమ్ ఎత్తు - ఆత్మవైచోక్కి శిలర్ శొల్లనతాకక్కొణ్ణు ఇన్దశ్లోకమ్ ప్రసృతమాకితతు. నాక లజ్జెప్పడ వుమ్ భయప్పడవుమ్ కారణమిల్లై; ఎన్నుడైయ స్తోత్రత్తాల్ పిరాట్టిక్కు అవద్యలేశము ముణ్డాకాశెన్దు సదృష్టాన్తమాక అరుళిచ్చెయ్ కితార్. నాక అతిక్షేమద్రవాయ్ దుప్పబుద్ధియై యుడైయనాయ్ ఈరినెళ్లు ఇల్లాతవనాయ్, “ కళ్యతై నానుమ్ తొణ్డాయ్ త్రిణ్ణుక్కే కోలమ్ పూణ్ణు ” ఎన్దవడి కపటమాకి వాకలుమ్ శిలకై జ్జుర్య వేషజ్గళై పూణలాలామే-అప్పడిప్పట్ట చేష్టితముమిల్లాతవనాయ్ ఇవ్వకై కళాలే అత్యన్తగహణీయనా యిరున్దేనాకిలుమ్, పిరాట్టి! ఉన్నుడైయ తిరు

క్కల్యాణగుణ్యై నిధానాకృతమ్ నిలఙ్గనాకృతమ్ సుతిక్క-
 ఇత్తిన్దువిట్టే ; ఇప్పడి సవాత్కనా అనహానానియ అడియే
 ఉన్నుడైయకీర్తియై పుకళు ఇత్తిన్దున్దివనశవాల్ అన్తకీర్తిక్కు ఏతా
 కిలుమ్ అవద్యమ్ విల్లెన్దిడుమేయెన్దు పార్క్కితాయో? బరు అవద్య
 ముమ్ విల్లెయూతు. ఇతు ఎప్పడిపోలవెన్దిత్ ; నాయ్ ఎప్పతు పర
 మనికృప్తమాన తోరుజన్దు ; అతు త్తే విడాయన్ మికుతియినాల్
 గణ్ణాతీర్థకత్తై పురుకున్దతు ; అప్పడి పరుకుమ్మాతు “ఐయో!
 పరమపుణ్యతీర్థకత్తై నామ్మన్దశిక్కలామా?” ఎన్దు అతు అజ్ఞువతు
 మిల్లె, మెక్కుప్పడువతుమిల్లె; అన్దనాయున్దైయ విడాయో తీర్న్దు
 విడుకిటతు. అన్దియుమ్, అన్దతీర్థముమ్ శునకన్దశిక్కత్తాల్ శెడువతు
 మిల్లెయన్దో? అతుపోలవామెన్దితార్.

ఇతనాల్ పిరాట్టియిక్ గుణగణ్యల్ గణ్ణాప్రనాహమ్మాల్
 అమరిమేయమాయుమ్ స్వతిశ్శుద్ధమాయుముళ్ళవై ఎప్పతు విశ్శువ
 తుడక్ అత్తీవానుడైయ ఎల్లకడన్ద నైచ్చానున్దాన పరమకాష్టై
 యుమ్ నన్దువిశ్శుమ్. ఇన్ద శ్లోకాధర్మ శ్రీవైకుంఠస్తనత్తిలుమ్ “జాన
 న్నపీహకిలమా మనశ్చత్రవిష్ణుః విష్ణోఃపదప్రణమసిగిర మాద్రియే
 హమ్ । నశ్వానలీఢనుపితీర్థ మతీర్థమాహుః నోదన్యతాపిచ
 శునాకిల లజ్జివ్యమ్ ॥” ఎన్ది అత్తిల్ సన్ద్రాహేణ అరుళిచ్చెయ్య
 పుట్టుళ్ళమై కాణ్.

[లిహన్] పిరాట్టియిక్ కీర్తియై గణ్ణయాకృతమ్ తమ్మై శునక
 నాకృతమ్ అనున్ద తమ్మైక్కుచ్చే “లిహన్” ఎన్దితార్. లిహ
 థాతుక్కు నక్కుతల్ ఎన్దు పారుళాయునుమ్, ఇట్టు, వాచానణ్
 నత్తిలేనోక్కు.

అత్యంతం శుభ్రః - క్రోధీయాన్. అత్యంతం 'జహా -
చేష్టాయామ్' ఎన్నిట భాతునశియాః పుష్కల జహాశబ్దమ్ చేష్టాయా
చియామ్, ఇట్లు కైజ్యర్వై చ్చిల్లుకొనును. అన్నతే. "ఇచ్ఛా
కాఽతౌ స్పృహహః తృప్త్యాఽఽచ్చైశ్చానునోగదః" ఎన్న నాను
లిక్తానునానన త్రికపశి జహాశబ్దన్ ఇచ్ఛానాచియుమాకైయాలే
'అపిహః' ఎన్నతఱ్ఱు గుదియల్లుతనకెన్నమ్ పానుశామ్ ... (గీ)

శ్లో॥ విశ్వరూప మహాదేవనాల్పమగదా దృశ్యేష వృ సాంహి యతే
తస్మాత్సృష్టమమదీక్షా నా త్తన యాన్యాన్త్రాణాం నతః తే ।
తేనై తేన సవిస్మయేసుహిః జగన్మానోపి నారాయణః
ధన్యం మన్యత ఈక్షాన్తవ యతః స్వాత్మానమాత్మేశ్వరః॥౬॥

పదపురై.

(హే దేవి!—)=నారాయ్ పిగాట్టి!
పుం నామ్=మనుష్యురకళుక్కు
సావకత్రమ్=(ఇవ్వులకమ్ మేలులకమ్
ముతలియ) ఎల్లావిడబ్బలిం
ముడ్డాకక్కడెలరాన
యతే విశ్వరూపమ్=యాతొరు విధవమాఃతు
మహాదేవనా=పెరితాకవో
అధవా అల్పమ్=అల్లతు స్వల్పమాకవో
దృశ్యేత=కాణప్పడుమో,
తత్=అన్యవిధవమానత
అత్యై తత్=అత్మీయాకియఉన్నడైయ
యతిః సముదీక్షితాత్=యాతొరుకటా
క్షువిశేషత్తాత
వతః తే=విదైకిన్దతో,
తేనై తేన=అన్యన్య కటాక్ష త్రిశాలో
కటాక్షవిషయత్తేత ప్పన్దపడి.

స విస్మయేసుహి=అకర్మర్వప్పడమాట్టింః
యతః=పిన్దాలోః
జగన్మానోపి = ఉలకజ్జప్పెల్లామ్ లిల్లెన
నాయమ్
అత్మేశ్వరః=తనమ్మమ్ తానే ఈశ నాయ
ముళ్ళ
నారాయణోపి = మన్మా రాయణమ్
కూడ
తత్=ఉన్నడైయ
ఈక్షితాత్=కటాక్షమ్ పెలువతనాలో
స్వాత్మానమ్=తనై
ధన్యమ్=కృతార్థకనాక
మన్యతే=నినెక్కితానితే.

[అకైయాలో అకర్మర్వప్పడ
కార్మణమిల్లెయైన్దై

[విష్ణుయోగము] విష్ణునిబుద్ధిగుర్తియను బహుళవచనమునకు
 “నాన్విత్యాచార్యే” ఎన్నడు - అప్పుడై యు విష్ణుత్వస్థితియొక యొక
 ప్రమాణం, విష్ణునిబుద్ధిని గ్రహింప యోగ్యమనామ. ... (౬)

శ్రీమద్భాగవతం యదితేషామర్థం యదిదం కాన్యథా లాభ్యమేహం,
 అనం యన్యథా మజ్జంతం కమచ యన్యథే నుత్పన్నయితే,
 తత్సంకం లోకభేదమన యదితే తత్సంకేదేనా
 యద్వాక్రీమదితేద్యతేన వచనా జేవ. ప్రభామిశ్చ కే. ౧.

పదవృత్తై.

శ్రీ జివి=నారాయణ దాట్టి!	తత్సంకం=అన్త వర్ణ్యమునుశ్రియింప
అశేషపుంజి=సమ ప్రచేతికోకభిషక్తులను	యేల్లామ్
యత్ విష్ణుత్వమ్ యతోరు విష్ణుత్వమ్	యతో=యతోరు కారణత్వతే
(అన్త) ముష్కతే,	త్వదక్షిణ మేం=ఈ తత్వము ఆస్థానం
సాన్తర్యలాభ్యయోః ఆవయవ శోధ్యే	తావజ్ఞే యిరుక్కిఅతో,
యదిదం రూపమ్ యాకీటసాన్తర్య	ఆకీట=ఇక్కారణత్వినాలో,
మెన్న, సముదాయశోధ్యయాకీట	(తత్సంకం)=అతేల్లామ్
లాభ్యమెన్ని ఇనోద్రోకం అరు,	శ్రీం ఇతి
వమ యతోష్ట ఉళతో,	అభేదేనవా
లోకే=లోకార్థ	[శ్రీ ఎన్త అభేదమాకివో
యచ్చహి మజ్జశేమ=మజ్జకరమెన్త శేర	అభేదేనవా] ప్రకీ ఎన్న మిల్లాలేయో
పెద్దోద్రు యతోష్ట ఉణ్ణో,	యద్వా=అల్లతు
యతో కిమపి	శ్రీమత్ ఇతి
సతో ఇత్యుచ్చతే	ఈదృశేన సంతా
ఎన్త శోల్లపుడు	ప్రభావ=ప్రసిద్ధియై
కీటో,	అన్ను తే=అదేకీష్టతు.

[విష్ణుత్వం యదిత్యాది.] ఉలక త్రిల్ అవోవస్తుక్కళో మేన్తై
 పెద్దోద్రుపుతుమ్ అశు పెద్దోద్రుపుతుమ్ నన్తై పెద్దోద్రుపుతు
 మెల్లామ్ లక్ష్మీనమ్మన నిబన్దనమెన్తేతార్. విష్ణుత్వమావతు - ‘ఈశ్వ

రస్యధావః పేన్ద్రాయ్, ఒన్తుక్కు క్కడవనానిరుక్తై, ఇప్పడిప్పట్ట
 ఐశ్వర్యైర్ త్సాద్రపిపీలికావ్రభృతి బ్రహ్మవర్యస్తమాక అనైవరిడ
 త్తిలుమ్ శాన్తం. శ్రీహైమయ్యక్కు మేఘబ్జతు నుక్షేకైః సుక్షేకై
 క్కు మేఘబ్జతు గుభుకః ష - పేన్ద్రాయ్ ఓన్తుక్కున్తుమేఘబ్జ డయిర్
 క్క శాన్తాయాచే ఒప్పైగు ఆత్మాన్రుక్కుమ్ ఓన్వోరువక్తైయాన
 ఐశ్వర్యమున్దతై, [పాన్దర్యలావణ్యయోః] శిలవస్తుక్కుళో అనయవ
 న్నోటుమ్ అత్తుకువైత్తాయురుక్కుమ్ ; అజ్ఞనన్తియే శిలవస్తుక్కుళో
 ప్రత్యేకావయవశోభైయన్ద్రోద్రుద్దాయుమ్ అనయవసముజాయత్తిలే
 ఒరు పిలక్షణమాన శోభైయైయన్ద్రైత్తాయురుక్కుమ్. ఆక ఇప్పడిశిల
 వస్తుక్కుళో సాన్ద్యశాలికళాయుమ్ శిలవస్తుక్కుళో లావణ్యశాలికళా
 యుమింపుతుమ్. [యచ్చహిమజ్జశమ్.] మజ్జశో, పుష్పమ్, దీపమ్
 ముతలియ శిలవస్తుక్కుళో మజ్జశకంజ్జశాక ప్రసిద్ధిపెన్ద్రోద్రురుక్కుమ్ ;
 ఇత్తుపుమ్. [యత్తిమపి సదిత్యుచ్యతే] అత్తికియ వస్తుక్కుళాయుమ్
 మజ్జశవస్తుక్కుళాయుమ్ ఇల్లాతోఽన్ద్రైన్ద్రాయుమ్ శిలవస్తుక్కుళో ‘నల్ల
 వారుళకళో’ పేన్తు శోల్లప్పణానియుమ్ ; తిరుమణికళో ముతల
 నవై. ఆకివిప్పడి అన్వోవస్తుక్కుళో శీర్ మైపెన్ద్రోద్రుప్పతెల్లామ్ లక్ష్మీ
 సన్బుద్ధ నిబన్ధనమానపడియాల్ తా శిలవస్తుక్కుళో నాత్మోల్లక్ష్మీనాచ
 కశబ్దత్రాలుమ్, శిలవస్తుక్కుళో లక్ష్మీ విశిష్టవాచకశబ్దత్రాలుమ్ వ్యవ
 హరిక్కుప్పడుకిన్తన. తిరువిళక్కు, తిరుమాళ్ళికై, తిరుమలై, తిరుమేని
 ముతలియ వ్యవహరజ్జశో “శ్రీరిత్యభేదేన ప్రధామశ్నుతే” ఎన్బత
 ట్టు ఉదాహరణమాకపుమ్ ; శ్రీమదనన్తనం, శ్రీమద్వనాది,
 ఇత్యాదివ్యవహరజ్జశో “శ్రీమదితీదృశేనవచనా ప్రధామశ్నుతే”
 ఎన్బతియు ఉదాహరణమాకపుమ్ కొళ్ళత్తకుమ్. “లాకిక సకలచేతి
 నగత - ఐశ్వర్యసాన్దర్య లావణ్యమజ్జశనదాది శబ్దవాచ్యానాం

శ్రీమద్రామాయణమునందు నాచార్యులు తప్పక నాచార్యులు బ్రహ్మ
మితి సమస్తాభిరూపం. " స్వస్థ సంస్కృతవాక్యమున నాచార్యులు తప్పక
అనుననయము.

సో దేవ! శ్చంద్రహామనూనభిరూపాణా నాచార్యులగా జ్ఞానము
యద్యుష్మేచమతాపి నైవ యునయోగ్యసంజ్ఞతా హియశే ।
యన్నాప్త్యైవ తదజ్ఞతామసుగుణాం సనకజ్ఞతాయా విదుః
వ్యోమామృతజమిదన్తయాకీల విరక్త ప్రాప్తయమిత్యుచ్యతే ॥

పదవురై.

హే దేవి! = వారాయ్ పిరాట్టి!	నా స్త్రీః = (కాతక త్రిలో) ఆకాయోమి
బ్రహ్మహిమానిధిః = అనన్త పెరుమెయి	కడయోతా,
అన్తయోగతః	తదజ్ఞతామ్ = అన్త అగద్యస్తుజ్ఞ అజ్ఞిస్తు
హరిణాపి = ఎమ్మెరుమా నాలుమ్	కొళ్ళామలిరుప్పలే
యద్యపి నజ్ఞాయతే = అజ్ఞయప్పడుకితిరై;	సనకజ్ఞతాయా = సనకజ్ఞత్వత్తుక్కు
త్యయాపి = అన్నాలుమ్	అనుగుణామ్ = అత్తతాక
నజ్ఞాయతే = అజ్ఞయప్పడుకితిరై;	వియః = (వివేకికళ) అజ్ఞికిన్దార్కళ;
ఏమమథాపి = ఇప్పుడి ఒరువరాలు మఱియ	వ్యోమామృతజమ్ = అకాశత్రామకైయై
పుడాలిరున్దహితిలమ్	ఇదన్తయా } ఉత్పతాక ఇతు అకాశ
యువయోః = ఉగ్గళిరువర్క పుడైయ	విదన్ } త్రామర్తప్రూ ఎన్దు
సనకజ్ఞతా = సర్వజ్ఞత్వభిరుదానతు	అజ్ఞికిన్దార్క
నైవ హియతే = అజ్ఞయప్పడుకితిరై;	'అయం భ్రాత్రః' 'ఇన్ద్రా ప్రైత్యక్తా
[ఏనెన్ద్రాలో];	ఇతి ఉచ్యతే } రక్' ఎన్దు (ఉలక
యత్ = యాలోరున్దహనతు	కల) త్రారాలో) కొల్లిప్ప
	డుకితానన్దో.

[దేవిత్వస్మహిమేత్యాది.] "యస్యాస్తే మహిమనమాత్మన
ఇవ త్వద్వల్లభోపి ప్రభునాకలమూతుమియత్తయా నిరివిధం నిత్యా

నుకూలఁ నృతః ” ఎఱు చతుర్థోఽయిత్ పాదద్వయత్రాతే ఆశవ
ద్దాత్ ఆరుభిచ్ఛేయేతి అధఃమ ఇఙ్గు ప్రధమపాదత్తిల్ సజ్జహితమ్.

పిరాట్టి! ఊ వైభవమానతు ఉన్నా లమ్ ఉన్నుడై యభర్తా
వాన ఎఱ్ఱెగుమానాలుమ్ ఇవ్వళివెఱ్ఱు పరిచ్ఛేదిత్తు అఱియ వ్వుడు
ఁకఱితై ఆనాల్ ఇఱుకొణ్ణు ఉఱ్ఱుడై య సవః జ్ఞత్వత్తుక్కు కొత్తై
శొల్లముఁడియాతు. సవఃపదార్థత్తుక్కు శ్చే ఉన్నుడై యుహిమా
వధియుమ్ శేర్దిగుక్కు, అతనై నీజళి అఱియవిల్లయెన్దాల్ సవః
పదార్థత్తిల్ ఏకదేశత్తై అఱియవిల్లయెన్దు ఏఱ్ఱుడుకఱిఁడియాల్
సవఃజ్ఞత్వత్తుక్కు ఏక భజమ్వారాఱెన్నిల్ ;

ఉలకత్తిల్ ఉళ్ళి పదార్థజ్ఞత్తిల్ ఒన్దై అఱియూఱొట్టిన్దాల్
అతు సవఃజ్ఞత్వభజ్జకమాకుమీయన్ది అడియోడు ఇల్లాత పదార్థ
జ్ఞత్తి అఱియూఱొట్టినతు సవఃజ్ఞత్వ భజ్జకమాకాతు ఇల్లాతవన్దు
క్కులై ఇల్లాతవైయాకవె అఱిన్దుకొళ్ళతు సవః జ్ఞత్వత్తుక్కు వ్విరు
న్దియతేయామ్. ఇల్లాత వన్దుక్కులై యుమ్ తెరిన్దుకొణ్ణాల్ తా సవః
జ్ఞత్వమ్ సజ్జతమాకుమెన్దు కొళ్ళార్ అఱివిలికిలేయావర్. మలడి
మకిన్, ముయఱొమ్ము, కానల్ సీర్, ఆకాశమల్ ఇవై పోన్దు
ఇల్లాతవన్దుక్కులై ఒరువక ఉళ్ళనవాక నిన్దైత్తుకొణ్ణు,

“ఏష వన్ద్యానుతో యాతి శశశృఙ్గధనుధఃరః !

మరీచికాఽమృసి న్నాతః ఖిప్రష్పకృత శేఖరః ॥ ”

ఎఱు శొన్నాల్, అవకా భ్రాన్తర్కళిల్ అగ్రేసరవాక ఎణ్ణెప్పవన
యన్ది, “ఇవక ఇల్లాతవన్దుక్కులై యుమ్ తెరిన్దుకొణ్ణిరుప్పతనాల్
విశేషజ్ఞాతా ” ఎఱు ఒరువ రాలుమ్ పుకఱుప్పడాన్.

అతుపోల, పిరాట్టి! ఉన్నదైయ మహిమైక్కు అనధియె
 న్నతు ఉలకత్తిల్ సత్తాకక్కాణపుడుకిన్న్త ఘటపటాదికలై పోల్
 వస్తుతః ఉళ్ళతానాల్ అతనై నీజ్గల్ అఱియూతతు ఉజ్గళుక్కు
 సవజ్జత్వభజ్జకమానుమ్. వాస్తవత్తిల్ ఉన్నుజ్జైయ మహిమైక్కు
 ఎలైయిల్లామైయూల్ 'త్వన్మహిమానధి' ఎన్ఱిఱ పదార్థమ్ శశశ్శ
 జ్గాదికలై పోల్ అనత్తు. అప్పది అనత్తానపదార్థ తై నీజ్గల్ శెరిన్దు
 కొళ్ళామైయావతు - ఉళ్ళతాక అఱియూమై. ఇతు యాథాత్మ్య
 జ్ఞానపర్యాయమాన అజ్ఞానమేయ్యైయ సవజ్జత్వభజ్జకమాన అజ్ఞా
 నమన్దు; ఇతు అడిక్కుఱుపెఱుమ్, ఇన్ద అజ్ఞాన తైయమ్ నీజ్గల్
 బాధకమాకక్కొణ్ణ ఇతనై పోక్కిక్కొళ్ళ నిన్దై త్తీర్కళాకల్ -
 [అతావతు - త్వన్మహిమానధి ఉజ్జెన్దు నిన్దై త్తీర్కళాకల్] ఉజ్గళు
 దైయ సవజ్జత్వమ్ కున్దై 'భాన్దళిఖానుడికల్' ఎన్ఱిఱ పట్టమే
 ఫలిక్కుమ్కిడిర్! ఎన్ఱాక్.

ఆక ఇన్ద శ్లోకీత్తుక్కు ప్రథానప్రమేయమ్ - పిరాట్టి ఎలైయి
 ల్లాత మహిమైయ్యుజ్జైయవల్ - ఎన్నును తనైయాయ్త్తు.

సజానాతీత్యజ్ఞః, తస్య జ్ఞః - తదజ్ఞః; తస్యభావః, తామ్,
 తదజ్ఞతామ్. విదూః= 'సిద - జ్ఞానే' ఎన్ఱిఱ భాతువికా లట్ప్రథమ
 పురుషబహువచనమ్. ఇన్దక్రియైక్కు - 'అఱికితార్కళి' ఎన్ఱు ఇన్దా
 ధకమాయినమ్, 'పెరియోర్కళికొళ్ళకై' ఎన్ఱు తాత్పర్యా
 ధకమామ్. వోమిన్, మోమోవా అమోభజమ్ - మోమా
 మోభజమ్. [ఇదన్తయా.] 'ఇదమో భావః, ఇదన్తా' ఎన్ఱుమ్, 'అస్య
 భావః, ఇదన్తా' ఎన్ఱుమ్ ఇరణ్ణపడియాక ప్రిశ్చత్తివణ్ణలామ్. వో
 మామోభజత్తై ఇదన్తయా అఱివతావతు - 'ఇదం వోమామోభ

జమ్' - ఇతు ఆకాశతామరై ఎన్టు అతినతామ్. "ఇదమః ప్రత్యక్షగతం సమీపతరవర్తి చైతదో రూపమ్ | అదసన్తు విప్రస్పృష్టం తదితి పరోక్షే విజానీయాత్" ఎన్నిట శాస్త్రీకారికై ఇట్లు అతీయ త్కృతు. ౪.

శ్లో॥ లోకే వనస్పతిబృహస్పతి తారతమ్యం
యస్యాః ప్రసాదపరిణామముదాహరన్తి |
సా భారతీ భగవతీ తు యదీయదాసీ
తాం దేవదేవసుహిషీం శ్రియమాశ్రయామః || ౯॥

పదవురై.

లోకే=అకత్రిలో	ఉదాహరన్తి = (జ్ఞానికళ) కొట్టుకొనార్కళో;
వనస్పతి బృహస్పతి } బహువచ్ఛేదము తారతమ్యమ్ } పోల్ గణనాకర్మము	భగవతీ=పూజ్యైయన
అపృతుమ్, బహువచ్ఛేదము పోల్ మహావిద్యావాక ప్రియ పృతుమాన ఏతద్భూతైః	సా భారతీ=అనందసరస్వతీయానవళి యదీయదాసీ=యావళిరుపి రాట్టియనడి యన్ కళుక్కు అదియ ఎళాయరుక్మితాళో,
యస్యాః = యావళిరు సరస్వతీదేవియ సుదేయ	దేవదేవసుహిషీమ్ = తేవతేవపిరాసుదేయ దేవియాన
ప్రసాదపరిణామమ్=అనుగ్రహత్రిక్ ప్రతి వాకఫలమాక	తాం శ్రియమ్=అన్దప్పిరాట్టియై ఆశ్రమామః=ఆశ్రయిక్మితోమ్.

[లోక ఇత్యాది.] లక్ష్మీకటాక్షమ్ పెద్దెరువర్కళిపక్కల్ వా
గ్దేనియానసరస్వతీయుమ్ దాసాను దాసియాకక్కాత్తిరుప్పళెన్నిజార్.

“కవై యాకి కొమ్మాకి క్కాట్టకత్తే నిఱ్ఱు, మవై యల్ల
నల్లమరుజ్గళి - శవై నమవే, నీట్టై వాళియానిన్ద్రా కుటిప్పటియ,
మాట్టాతవళి నన్దరమ్.” ఎన్దపడి-మరమెన్దు ఇక్కలామ్బడి శిలర్

మూఢాత్మాత్మకా యరుషుతుమ్, దేవగురునాన సామౌద్భృతహస్స
తీయిన్ అపరావతారమేష్ట పుకల్లానామ్, శిలర్ జ్ఞానినామగ్రేన
రిగా యరుషుతుమ్ సరస్వతీకటాపస్త్రినైయ సద్భావతీవభావ
ప్రయుక్తమాక నికల్త్రిన్త శైస్సతు అనై వరు మతిన్దవిషయమ్. అప్పడి
ప్పట్ట వైభవమునైయ సరస్వతీయమ్ లక్ష్మీకటాక్షమ్ పెద్దొనర్
కిళిన్ గృహద్వారత్రిలే తునన్లు, అనర్ కళుక్కు ఏవర్ తొట్రిల్
శైయ్యమ్ పరిచాక్తైయా యరుషుతాల్, అతిత్కేన్ద్ర పెరుమై
వాయ్న్ద పిరాట్టియై శరణమ్ పుకుమైన్దితార్.

శ్రీ ఇగ్లామ్ శ్లోక క్రిత్ “యక్తాం భావయ భారతీమ్”
ఎన్దు - పిరాట్టిపక్కల్ వాక్సమృద్ధియై ప్రాథిత్ర ఆత్మీవానైనోక్కి
చ్చిలర్, “వాక్సమృద్ధియై పిరాట్టిపక్కల్ ప్రాథిత్రపృతాల్ ఎన్న
పయన్? సరస్వతీదేవియన్ద్రో అతనై అలిక్కివల్లల్; ఆవపిన్దు అన్ద
సరస్వతీయైక్కుటిత్తు స్తోత్రమవన్లునతే తకుతి” ఎన్దు శొల్ల; అనర్
కళుక్కు మఱిప్పాక అరుళిచ్చెయ్తత తు ఇన్ద శ్లోకీమ్ ఎన్నలామ్.
సిగ్గల్ వాగ్దేవతైయెన్దు కొన్డాపకిట అన్ద సరస్వతీయమ్ తదీయ
దాసియానపిన్దు, నాన్ అన్ద పిరాట్టియైవిట్టు సరస్వతీయై పుద్దొలు
తల్ తకుతియల్ల వెన్దు నూచిప్పిత్రపడి:

వనస్య పతిః - వనస్పతిః; “పాన్కరరభృతీనిద సుజ్ఞా
యామ్” ఇతి పాణినిసూత్రేణ సుట్. బృహతాం పతిః - బృహ
స్పతిః; “తద్బృహతోః కంపణ్యోశ్చోర్దేవతయోస్సుట్ తిగో
పశ్చ” ఎన్నమ్ వాతీకత్తాల్ సుట్ ప్రత్యయముమ్ తకారణోప
ముమ్. వనస్పతిశ్చ బృహస్పతిశ్చ తయోస్తాతమ్యమ్ - భేదః.
[ప్రసాద పరిణామమ్.] “ప్రసాదస్య న్యూనాధికపరిపాకిం వ్యవహ
రన్తి” ఎన్టార్ సంస్కృత వ్యాఖ్యాతా. “పరిణామో వికారో

ద్వేసమే విక్రమివిక్రయే” ఎన్ట అమరకోశ త్తిక్ పడి, పరిణామమావతు వికారమ్ ; వికాగో నాను ప్రకృతేఽన్యథాభావః. అన్త అన్యథా భావమ్ ఉపచయావస్థాపత్తి రూపమాకన్యమ్ అపచయావస్థాపత్తి రూపమాకన్యమ్ ద్వివిధమాక ఇరుక్కుక్కుడియతాకైయాల్, ప్రసాద త్తిక్ అపచయావస్థాపత్తిరూపమాన వికారమ్ వసస్పతిత్వత్తుక్కు హేతువెన్తుమ్, ఉపచయావస్థాపత్తిరూపమాన వికారమ్ బృహస్పతి స్వత్తుక్కు హేతువెన్తుమ్ తాత్పర్యమ్ కొశ్చక్కుడవతామ్.

ఆకవిష్పడి ‘ప్రసాదస్య పరిణామః’ ఎన్ట తత్పురుషసమా సమ్ కొశ్చజిక్కుట్టిలుమ్, “ప్రసాదమెన్న, అతిమైయ [పరిణా మమ్] అన్యథాభావమెన్న - ఇవైయాక ” ఎన్ట ద్విన్వసమాసమ్ కొశ్చవతు శిఱక్కుమెన్ట శిలబిరూపకిర్ కగుతువర్ ; అప్పోతు, “ప్రసాదచ్చ పరిణామశ్చ తయోస్సమాహారః - ప్రసాదపరిణామమ్; తత్ ” ఎన్ట విగ్రహమాకక్కుడవతు. “సహోద్యన్యో విభాషయై కవద్భవతి” ఎన్ట పరిభాషైయాల్ ఏకవచనముమ్, “ససపునకమ్” ఎన్ట సూత్రత్తాల్ నపునకత్వముమ్ ఉణర్కి. ఇన్త ప్యత్పత్తియాల్, బృహస్పతిత్వమ్ అనుగ్రహ ఫలమెన్తుమ్, వసస్పతిత్వమ్ తదన్యథా భావ ఫలమెన్తుమ్ స్వరసమాకత్తోత్త్రుయామ్. ఇన్త ప్యత్పత్తియిల్ యథాసంఖ్యాన్వయమ్ తట్టినాలుమ్, “ఏ కా నేకస్వరూపాయ స్థూల సూక్ష్మత్మనే నమః” (శ్రీ విష్ణుపురాణమ్.) “త్యాజ్యోపాదేయ జ్గల్ సుఖదుఃఖజ్గల్” (ఆచార్యహృదయమ్.) ఇత్యాది ప్రయోగ సహస్రమున్టాకైయాల్ ఇతు దోషమాకమాట్టాతు. ఇని, ‘ప్రసాద తత్పరిణామముదాహరన్తి’ ఎన్ట మూలమిల్లామైయాల్ తత్పురుషనై యొత్తిత్తు ద్విన్వసమాసమ్కొశ్చతు ఎప్పడి ప్రయోజనస్పదుమెన్తు శిలర్ శక్కిక్కు ఇడమున్టు ; ఆకిలుమ్, ‘ప్రసాదచ్చ పరిణామశ్చ’

ఎన్ను మోబ్బుకు తిత్పరిణామమెన్నుమిడమ్ ఆత్మేపతః ప్రాప్తమాక
క్కుత్తైయిత్తై యెన్నర్కళి. ఇప్పుడి ద్వన్వసమాసమ్ ఇన్తి సమ్మా
దిక్కుప్పడుకిఱి అధమ్ తత్పురుషసమాసత్తాలేయే నిగణితిమావ
తాల్ ఇతు నృథాప్రయాస మెన్నాగముణ్ణు

ఇట్లనన్తి యుమ్, “బృహస్పతేస్తారతమ్యమ్-బృహస్పతి తార
తమ్యమ్ ; వనస్పతేః బృహస్పతితారతమ్యమ్ - వనస్పతి బృహస్పతి
తారతమ్యమ్ ; తత్ ” ఎన్తు ప్యుత్పత్తియాయ్, వనస్పత్యపేక్షయా
బృహస్పతిపక్షలక్ష్య విశేషత్వై సరస్వతియిన్ అనుగ్రహత్తినుదైయ
పరిణామమాక చ్చొప్పికిత్తార్క శ్చెన్తు తాత్పర్యమ్ కొళ్ళుతలమ్ నన్తు.
గ్లో॥ ప్యుత్పత్తివిషయ ఏవం ప్రకారభేదా భవన్తి మతిభేదాత్ ।
ఔచిత్యాధ్యవసాయేసహృదయహృదయంప్రమాణతామయతామ్॥

“ప్రసాదపరిణామఫలమ్” ఎన్న వేణ్ణుమిడత్తు “ప్రసాదపరిణా
మమ్” ఎన్తు ఉపచారాత్; “సంసారిస్థితరిణం భగవత్ప్రసాదః”
ఎన్నునూపోలే. కార్యే కారణోపచారముమ్, కారణే కార్యోప
చారముమ్ శాస్త్రసిద్ధమితే.

[యదీయాదాసీ.] “యత్పరిచారికా భవతి” ఎన్తుగై త
సంస్కృతవ్యాఖ్యాతాపుక్కు, “యస్యాః ఇయం - యదీయా,
యదీయాచసా దాసీచ యదీయాదాసీ.” ఎన్తు విగ్రహమ్ అభి
ప్రేతమ్ ఇతు అస్వరసమ్. ‘యస్యాః ఇమే - యదీయాః, యదీ
యానాం దాసీ - యదీయాదాసీ’ ఎన్తాకక్కడనతు. ఇన్త ప్యుత్పత్తి
యాల్, సరస్వతియావవల్ పిరాట్టియిన్ అశియవర్కకకుక్కు అశియ
వల్ ఎన్నుమిడమ్ విశిజుమ్.

ఇదమత్రావధేయమ్. “సా భారతీ భగవతీతు యదీయా
దాసీ” ఎన్తు ఇవరరుళిచ్చెయ్తిరుప్పత్తై నామ్ ఎతుకొణ్ణు విశ్వసిక్కు

ముడియుమ్? ఎన్ను శిలర్ కు విడికితై విశ్లేయక్కాదుమ్? లోకదృష్టియాన్ ఇతు తణియలామ్. లక్ష్మీదాసర్ కణాన ధనికర్ కళుమ్, సరస్వతీమూర్తికణాన వడ్డిశర్ కళుమ్ పరస్పరమ్ ఉలకత్తిర్ పరిమాలుమ్ నిలైమై ఎప్పడిప్పట్టశెన్దు ఆరాయ్ నోమ్; ధనికర్ కళుక్కు విద్యాసమాధనరుచియుమ్, విద్యానళుక్కు ధనసమ్పాదనరుచియుమ్ ఉద్దానతాక వైత్తుక్కోళ్ వ్రామ్. ఇప్పడి పరస్పర సాపేక్షతై ఉద్దానాలుమ్, విద్యానళో ధనికరుడైయ గృహద్వారత్తిలే పోయ్ నిక్కలాకిన్ద తేయన్ది, ధనికర్ స్వకార్యాళమాకవుమ్ విద్యానళుడైయ గృహద్వారత్తిర్ శెన్దు శేరార్. ధనాభిలాషైయుళ్ళ విద్యాన్ ధనికగృహద్వారత్తిలేశెన్దు “తన్దై తిన్ద తేన్ద్యః కృపణమశరణో దశకయన్ దన్దపక్షిః” ఎన్దవడి పల్పన్నిరణ్ణుమ్ కాట్టి నిక్కవేణ్ణుకిన్దాపోలే. విద్యాభిలాషైయుళ్ళ ధనికన్ స్వసమీహితసిద్ధ్యథమాక విద్వద్బ్రహ్మద్వారత్తిలే పోయ్ త్తునళవేణున తిత్తెయన్దో. తనక్కు జ్ఞానోపదేశమ్ శెయ్య త్తన్నుడైయ గృహత్తుక్కే విద్యానై వరవత్తైప్పతుమ్, తాన్ సింహాసనత్తిలే వీర్ శ్రిగున్దు విద్యానై త్తనైయలే ఇరుత్తి విషయమ్ కేట్టుతుమన్దో లక్ష్మీదాసర్ కళిన్ శెయలాక ఉలకత్తిర్ కాణప్పడాన్దతు. ఆకి ఇతు కొణ్ణు “సా భారతీ భగవతీతు యదీయదాసీ” ఎన్నుమిడతై విశ్వసిక్కలామెన్దు మాడమాళ్ళికైయాచ్చాన్ ఒరు చమత్కారమాక చ్చొల్లి పోరువర్.

[దేవదేవమహిషీమ్] దేవానామపి దేవః, తస్య మహిషీ, తామ్. “కృతాభిషేకా మహిషీ” ఇత్యమరః, “మహిషీ సృపయోసితి” ఇతి హేనుచంద్రః. ... (౯)

శ్లో॥ యస్యాః కటాక్షమృదువీక్షణదీక్షణేన

సద్యస్సముల్లసితపల్లవముల్లతాసః ।

విశ్వం విపర్యయసముత్థవిపర్యయం ప్రాక్

తాం దేవదేవమహిషీం శ్రీయమాశ్రయూముః ॥

౧౧ ॥

పదప్రకృతి.

ప్రాక్ = మున్నే ప్రళయకాలత్తిల్
విపర్యయ సముత్థం } అక్షిప్త కటాక్షమ్
విపర్యయమ్ } వెణుమెయనే
వాల్చువడెనిగడ

విశ్వమ్ = జగత్తానమ్

యస్యాః = యావళిగు పిరాట్టియిగుడెయ

కటాక్షమృదు } “కడెక్కజ్జాలే మెల్ల

వీక్షణదీక్షణేన } వొక్క వేణు” మెన్దిట

సజ్జల్పత్తాలే

సద్యః = అన్తసజ్జల్పముజ్జాన త్క్షణత్తి
తేయే

సముల్లసితపల్లవం } తొట్టుప్డుట్టు క్కిళ్
ఉల్లలాగ } ర్దు విశిష్టోద్రో;

దేవదేవ మహిషీమ్ = తేవతేవ పిరానుడెయ
దివ్యమహిషీయాన

తాం శ్రీయమ్ = అన్త పిరాట్టియే

అశ్రయూముః = అడివణికిచోష్.

[యస్యా ఇత్యాది.] ప్రళయకాలత్తిల్ నకలాత్మవగణముమ్ కరిణకళేబరవిధురమాయ్ ఇటకొడిన్ద పటవైపోలే ఒరుప్రవృత్తిక్కుమ్ యోగ్యమన్దియే తువణ్ణు అసత్కల్పమాయ్ క్కిడక్కైయిల్ “ఇవ్వాత్మవగణమడైయ ప్రవృత్తిక్షమమాక వేణుమ్” ఎన్దు తిరువుళ్ళమ్మలోద్రొనిన్ద యావళిగు పిరాట్టి అవ్వాత్మవగణైవోక్కిక్కుళిర కటాక్షక్కు ముయన్ద వళవిల్ తానే అనైత్తుమ్ తువట్టి నీజ్జి త్తిళిరున్ముళిరుమాయ్ పుశుకుపశుకెన్దు విశిష్టయోగ్గుమో, అన్దప్పిరాట్టియే చ్చురణమడైకిన్దే నన్దితార్. అతుపోలే అసత్కల్ప నాయ్ క్కిడక్కిట అడియేనైయుమ్ కుళిరనోక్కి సన్దోస్థియిలే అన్వయిప్పిక్క వేణుమెన్నుమ్ ప్రాథక్యనై ఇతిల్ ఉప్పుణై.

ప్రళయకాలత్తిల్ పిరాట్టియిక్ కటాక్షత్తాలే విశ్వమ్ సముల్ల సితపల్లనమాకై యావతు - ఇన్దస్తనత్తిల్ ముత్తళ్ళోక త్తిలరుళిచ్చె

యేతపడియున్, “ప్రళయసమయనుష్ఠం స్వం శరీరైక దేశం వరద!
చిదచిదాఖ్యం స్వేచ్ఛయా విస్తృతానః । ఖచితమివ కలాపం చిత్ర
మాతత్య ధూన్వత్ అనుశిఖిని శిఖివ క్రీడసి శ్రీసమక్షమ్.” ఎఱ్ఱ
శ్రీరంగరాజ స్తవ - ఉత్తరశతక త్తిలుమ్, “కాలే శంసతి యోగ్యతాం
చిదచితోన్యోన్యమాలిఙ్గతోః భూతాహబ్జృతి బుద్ధిపఞ్చరణీ
స్వాస్తప్రపృతీనియైః । అఙ్గానావరణైస్సహస్రమకరోత్తా భూభృ
వస్త్వవఃతః శ్రీరంగేశ్వరదేవి! తే విహృతయే సజ్జల్పమానః
ప్రియః ॥” ఎఱ్ఱ శ్రీగుణరత్నకోశ త్తిలుమ్ భట్టర్ అరుళిచ్చెయేతపడి
యుమ్ - ఇవభుడైయ కణ్ వట్టత్తిలే * కంఠక శేబరైఘటయతుం
దయమానమనావాన ఎమ్మెరుమానుడైయ కృషియాలే అక్కై
పేఱుకై. “విపర్యయసముత్థే”త్యాది విశేషణమ్ - జగదుల్లాసయి
త్పత్వత్తిల్ లక్ష్మీకటాక్షత్తుక్కుళ్ళ నియతాన్వయవ్యఃకేశాలి
త్వత్తై సన్దు విళక్కుక్కిన్దుతు కటాక్షభావే ఉల్లాసాభావః ఎన్నిఱ
వ్యతిరేకనియమముమ్, కటాక్షేనతి ఉల్లాసః ఎన్నిఱ అన్వయనియమ
ముమ్ విళక్గానిన్దుతే.

[విపర్యయసముత్థ విపర్యయమ్] విపర్యయమెఱ్ఱాల్ మాఱు
పాడు; ఇతుసాపేక్షశబ్దమూకైయాల్, ఎతినుడైయ విపర్యయమెఱ్ఱ
అకాడేత్తై పిఱక్కుమ్. ప్రథమవిపర్యయశబ్దత్తిక్ అపేక్షాశాన్తి -
ప్రధిమపాదత్తాలే; ద్వితీయ విపర్యయశబ్దత్తిక్ అపేక్షాశాన్తి -
ద్వితీయపాదత్తాలే. అతావతు - కటాక్షమృదువీక్షణ దీక్షణత్తుక్కు
వీపరీతమానస్థితియై ప్రథమవిపర్యయశబ్దమ్ శొల్లుమ్; సముల్లసిత
ఎల్లనం యథాతథా ఉల్లాసత్తుక్కు విపరీతమాన స్థితియై ద్వితీయ
విపర్యయశబ్దమ్ శొల్లుమ్. ఏనఱ్ఱ - పిరాట్టియిక్ కటాక్షసజ్జల్ప
మిల్లాతిరున్దుకాలత్తిల్ ఉల్లాసమన్ద్రున్దు [వాట్టనుడైనిరున్దు] జగత్తు
ఎన్దుతాయ్త్తు. [సముత్థ=సమ్, ఉత్, స్థ]

కటాక్షమృదువీక్షణమావతు - కుళప్పడియిలే కిడల్లెనును
త్రాణ్సీలాకామే నాత్మిక్కసాత్మిక్క కటాక్షీకై.

[దీక్షణేన.] 'కటాక్షీక్కవేణమెన్లు సజ్జల్పిత్తమాత్రస్తిల్
జగత్తైయ సముల్లసితపల్లవమాకి ఉల్లసిత్తశ్చెన్ద్రాల్ ముల్లునోక్కు
పెల్లల్కాల్ ఎన్నాకుమో అజ్జియోమ్' ఎన్లు భానప్పిరాళ్
వార్తై. లక్ష్మీకటాక్షస్తిక్ సస్సమాభ్యధికవైభవమ్ కూజియనాఱు.
'సముల్లసితపల్లవం యధాతథా' ఎన్లు క్రియావిశేషణమాక్కా
మన్ 'సముల్లసితపల్లవంసత్' ఎన్లు సన్నస్తవిశేషణమాక్కొళ్ళు
శలుమామ్.

ఆక, ఇన్ద్ర శ్లోకత్తాల్ - "ఈషత్త్వత్కరుణానిరీక్షణసుధా
సద్గుణాగ్రత్యతే నష్టం ప్రాకదలాభత స్త్రిభువనం సమృద్ధ్యనన్దో
దయమ్" ఎన్లు చతుశ్లోకీ శ్లోక తాత్పర్యమ్ అనుభాషితమాయ్త్తు

"దువాణసశ్శావత్తాలే నిశ్శీకమామృడి భువనత్రయవై
యమ్ పరిత్యజిత్తు పయోదధియిలే పిరాట్టి ఎల్లున్దగుళినపోతు తక్కు
టాక్షాభావత్తాలే 'అనన్నేన' ఎన్నుమ్మడి నష్టమాన త్రిభువనమ్
పిన్బు 'క్షీరోదాచ్ఛ్రిసముత్పన్నా శ్రూయతేఽమృతమన్తనే'
'శ్రేష్ఠుజ్జడలముతేని త్పిఱన్దవవళుమ్' ఎన్నుమ్మడి * అముతీల్
వసుమ్ పెణ్ణముతాయ్ అవతిరిత్తు 'దివ్యచూల్యామృరధరా స్నాతా
భూషణభూషితా | పశ్యతాం సవదేవానాం యయా వక్షస్థలం
హరేః' ఎన్లెఱిఱిడియే స్నాతైయాయ్ మహాహవావసన్దైయాయ్ చిత్ర
మాల్యానులే పైయాయ్కొణ్ణు * తిక్కత్తక్కిన్ద తిరుమార్ పిత్ శేర్న్దు
'అకలకిల్లేదితైయమ్' ఎన్లు సంశ్లేషిత్తవనన్దమ్ తన్నుడైయ
కారుణ్యశీతలకటాక్షసుధావపణత్తాలే వక్రియవార్క్క, అనన్దమ్

అత్తాతే సత్తై పెత్తొలు సమ్మన్ధమానవడియై ఇల్లొకత్తిలే అరుళి
 చెయ్ కితార్ ' ఎన్ట ఆచ్చాకపిత్తై (చతుర్థ్యోక్తి) వ్యాఖ్యానత్తికపడి
 ఇన్దొకత్తుక్కుమ్ అతువే కరుత్తాః పుమామ్. ఏవళ్ళు, 'ప్రాక్' ఎన్ట
 త్తొమ్ - దువాసశ్చాసత్తాలే జగత్తైయ నిశ్చీకమానవన్ట ఎన్ట
 పారుళాయ్త్తు. ఇన్దొకత్తు చతుర్థ్యోక్తిభాష్యకారరాన వేదాన్తదేశిక
 నుక్కుమ్ అభినుతమాయిరుక్కుమ్. ఇన్దొకత్తైల్ "త్వయా దేవ!
 పరిత్యక్తం సకలం భవనత్రయమ్ । వినష్టప్రాయమభవత్త్వయే
 దాసిం సమేధితమ్ ॥" [వి - పు - ౧ - ౯ - ౧౨౩.] ఎన్ట ఇన్దొ
 కృతస్తోత్రచనమ్ అనుసన్ధయమ్. ... (౧౦)

శ్లో॥ యస్యాః కటాక్షవీక్షా -

క్షణలక్షం లక్షితా మహేశాన్యుః ।

శ్రీరజరాజమహిషీ

సా మామపి వీక్షతాం లక్ష్మీః ॥

౧౧ ॥

పదపురై.

యస్యాః=యావోరుపిరాట్టియిన్దొయ	} కడక్కణ్ నోక్తత్తిన్టు ఒరునాడిప్పాముతాకి లమ్ ఇలక్కాకప్పె న్దొవరకళో	శ్రీరజరాజమహిషీ=శ్రీరజ నాయచ్చియా
కటాక్షవీక్షా		రాకియ
క్షణలక్షం		సా లక్ష్మీః=ఆన్ద ప్పిరాట్టి
లక్షితాః.		మామపి=ఆడియై యమ్
మహేశాన్యుః=పెరుమ్ తెల్యమ్ విష్ణయ		వీక్షతామ్=కటాక్షీ త్తరుళొక.
వరకళాక ఆవరకళో,		

[యస్యా ఇత్యాది.] యావోరుపిరాట్టియిన్దొ కటాక్షవీక్షణ
 త్తిన్టు క్షణకాలమ్ సాత్రమాకప్పెన్దొవరకళో ధన్యరావరకళో,
 అప్పడిప్పట్ట మహామహిమశాలినియాన పెరియపిరాట్టియార్ అడియై
 నై యమ్ కటాక్షీ త్తరుళి ధన్యనాక్కవేమమెన్టు ప్రాధిక్కింబుపడి.

“క్షణలక్ష్మమ్” ఎత్తుమ్ పాఠములు; “లక్ష్యం లక్ష్మ్యం శరణ్యం న్యాత్” ఇత్యుచుః. [మహేశాస్మ్యః.] ఇట్లుచొచ్చుకొని మహేశత్వమ్ విహితమాయమ్ ఘృవాయుముల్ల ఐశ్వర్యముల్ల; అతువాకిల్ అత్తకైయ ఐశ్వర్యసిద్ధికాక ఆర్థవాక్ లక్ష్మీకీటా త్తై విరుమ్బుకీటార్ ఎన్నవేడ్డివరమ్. కుబేరవిధనత్తినుమ్ విజ్ఞ క్కిడన్ద నిరవధికసమ్మత్తుక్కై త్పణనత్కరిత్తు, “వాక్ నట్టిల్తనై యెఱ్ఱి పుట్టుడై యోక్ వాఱ్చియే” ఎత్తు వాఱ్చిత్తుక్కీడాన పును విరక్తిపేర్లు ఉచ్చవృత్తియాలే కాలక్షేపమ్ నడత్తికొల్లుపొన్ద ఆర్థవానుక్కు ఇన్దఫల్లునాన ఐశ్వర్యత్తిల్ కనవిలుమ్ నినై విరుక్కు ప్రసక్తియైయే. ఆసినన్పు ఇట్లుత్తై మహేశశబ్దమ్ స్వరూపను రూపసన్నత్పమ్మద్దియైయవరకత్తైయే శొల్లక్కడనతు. అతా కీటతు - కైజ్జగ్గనమ్మత్తు. * మీనమర్ పాయ్కై నాణ్మలర్ కొయ్వాక్ వేత్తుయినోడు శెన్దిచ్చిన్దు * కరాజ్జోళక్కలగ్గిన కాన మర్వేత్తై “సతు నాగవరిః శ్రీమార్క్” ఎత్తుతుమ్; రావణభవ నత్తిలే “త్వాంతు ధిక్కులపాంసనమ్” ఎత్తు ధిక్కుతనాయ్ పుక లిడమ్తేసి త్తైయిలే కాలపావమాట్టాలే శ్రీరామవిషయికా రమ్ పెలువతాక ఆకాశత్తిలే వన్దనిన్ద శ్రీవిభీషణార్థవానై “అన్దరిక్షగతః శ్రీమార్క్” ఎత్తుతుమ్; * కువలయత్తుజ్జగ్గరియుమ్ పరియుమిరాచ్చియముమెల్లామ్ తుఱన్దు * ఖనిత్రపిటకాధరరాయ్ క్కానక మేమికివిరుమ్బిపోన్ద ఇళైయపేరుమాళై “లక్ష్మణో లక్ష్మీ సమ్మన్నః” ఎత్తుతుమ్ కైజ్జగ్గనమ్మత్తైక్కణిశిత్తితే. ఇన్దకైజ్జగ్గనమ్మత్తు ఇహలోకత్తిల్ అచాణవతారజ్గళిల్ క్కీడ్కి వేణుమానా లుమ్ పరమపదత్తిల్ క్కీడ్కి వేణుమానాలుమ్ లక్ష్మీకలూతుత్తా లన్ది క్కీడ్కి పుతు అరుమ్మి ఎన్నుమిడమ్ “పజ్గయత్తాల్ తిరునరు భువ్కొణ్డు నికొయిల్ శీయ్త్తు” “పూవళరుమ్ తిరుమకళాలరుల్

“పెద్దలు స్పృహను లకిల్ పొలివర్తామే” ఇత్యాది అరుళిచ్చెయల్ కళాలుమ్, “శ్రేయో నహ్యరవిందలోచనమనఃకాన్దాసాదాదృశే సంసృత్యతర నైష్ఠవాధ్వసు నృణాం సమ్భావ్యతే కహిణచితే” ఇత్యాది పూర్వాచార్యసూక్తికళాలుమ్ విశదమ్. పిరాట్టిపక్కల్ కటాక్షమ్ పెతాతే అవనైష్ఠిజన్మైన్వార్ పెఱుమ్ పేర్దుకుళ్ళూ సకలజ్ఞైయైతే ప్రథమనిదశకనమాక సమ్మచార్యర్కళి కాట్టిప్పోరువతు.

[సా మామసి వీత తాం లక్ష్మీః.] అడియేనై యుమ్ కుళిర క్కటాక్షి త్తగుళి. అద కైజ్జర్యనమ్మై అడియేనుమ్ పెద్దరేనా మ్మడి అరుళి పురియవేణుమైనై.

ఇప్పుడి పిరాట్టియిక్ కటాక్షుడై ప్రాథికీకృతవిత్తుకొణ్ణు కిల్ పిరాట్టిక్కు ఫలపదాన త్తిలే నామోడన్వయముజ్జెన్టార్కళి. ఇన్ద్ర ప్రాధక్నై యెల్లమ్ - “నీ పుగుషకారిమాయురును సవేశ్వరి నుడైయ న్వాతన్ద్రైతై త్తలైయెమ్మవొట్టామే అముక్కి క్కార్యమ్ శెయ్విక్కివేణుమ్” ఎన్ద్ర కరు త్తినాలే వ్విశేక్తిన్ద్రతేరన్ది అవ ళ్ళుక్కు. స్వాతన్ద్రైణ సలప్రదానశక్తియై క్కణిశి త్తలైన్ద్ర సన్ద్ర మ్మదాయ సిద్ధాన్తసారమ్.

ఇంఱుక్కు ఉపాయవిశేషణత్వేన ఉపాయత్వమ్ తోర్బ్రిన్ద్రా కిలుమ్, ఏతద్విశిష్టనాన సవేశ్వరినుక్కు ఉపాయత్వమ్ శొల్లు మళిల్ వివేక్కివేణువతొరు విశేషముణ్ణు; అతే శెన్నిల్, ఉపాయ భూతనాన సవేశ్వరినుడైయ నింజుళస్వాతన్ద్రైతై ఉపాయ త్వత్తుక్కు ఏకాన్తమాన విరోధినివర్తనాదికళి అవనుక్కే అసా ధారణజ్ఞశాయికుక్కుమ్ ఇంఱుక్కు భగవత్పారితన్ద్రైమ్ స్వభా నమాయ్ స్త్రీత్వత్తుక్కు ఏకాన్తమాన వాత్సల్యకారుణ్యాదిగుణ జ్ఞల్ అసాధారణజ్ఞశాయిరుక్కుమ్. ఇరువర్కుమ్ ఇంజ్జుముడై

యాకిలుమ్ “యునత్వానా తు లేప్యపిరవశ తా శత్రుశమనస్థిత్యా
 దీక్ కృత్వా భగవతీ గుణాక్ పుంస్తస్సులభాన్ | త్వయి స్త్రితైస్
 కాన్తాక్ ముదిరుపతిపారాధ్యై నిరుణాత్మనూదీక్వా భోక్తుం భవశః
 యువయోరాశ్శుని భిదా.” [శ్రీగుణరత్నకోశమ్.] ఎన్నిఱపడియే
 పశిపత్నీ రూపగాన స్వరూపభేదజై పృణ్ణికొమక్కుమ్ గుణప్రా
 మర్శత్తాతే ఇస్పశి పిరిక్కుప్ప మణిఱత్తు, జ్ఞానశక్త్యాది గుణవిశిష్ట
 నాన్ ఉపాయభూతనాన ఎమ్మెరుమానుక్కు లత్తీవిశిష్టత్వమున్లై
 యాకిలుమ్ విశేష్యాంశమాన ఈశ్వరిక్ ప్రభాననాయ్ ఉపాయ
 కార్యజైచ్చెయ్వాక్ ; విశేషణాంశమాన ఇవల్ అవనైప్పిక్ శెల్లు
 నుత్తనైయే యుశ్శతాకై యాలుమ్, ఇవనైత్తనిత్తు ఉపాయమెన్టు
 శొల్లుకిఱతు - సవేశ్వరినుక్కు అభిమతమాన స్వరూపాదికిల్లై
 యున్లైయ మహిషియాకై యాతే తనై ఆశ్రయిక్కు అననై ప్రస
 న్న నాక్కుమెన్ఱిఱ అభిప్రాయత్తాలేయాకై యాలుమ్, “వేరిమాతా
 తపూమేలిగుప్పల్ వినై తీర్క్కుమ్” ఎన్నిఱతు “కలై వాయ్తున్బమ్
 కలై యాత్తోన్లైవాయ్ కలై కణ్మన్ద్రేన్లై” ఎన్నిఱరుదైయ ఉక్కి
 యాకైయూతే ‡ ఇత్తిగునాయ్ మొట్టియై అనుసన్నితవర్కళిక్కల్
 అనభుక్కుణ్ణాన ఆదగాతిశయ ప్రకాశకమాకై యాలుమ్, సమాశ్ర
 యజై కాన్తమాన సాశేల్యాదిగుణోదయ విరోధియాన స్వాతి స్త్రి
 జై పురుషకారభూజైయన్ ఇవల్ అముక్కినాలుమ్ అనకకార్యమ్
 శెయ్యుమ్మొత్తైక్కు “రత్నాపేక్షాం ప్రతీక్షతే” ఎన్నిఱపడియే
 ఉపాయప్రాధికనాత్మకమాన ప్రపదనమ్ వేణ్ణుకై యాలుమ్, ఇవి
 పక్కు పురుషకారభావమాత్ర ప్రకాశకప్రమాణశతభ్గ భుక్తాకై
 గాలుమ్, పురుషకారత్వ మాత్రజ్జిలే అన్వయమాకక్కడనతు

‡ తిరువాయ్ మొట్టియల్ “వీద్రేన్ద్రీమన్ద్రులకుమ్” [౪-౫] ఎన్నిఱ తిరువాయ్ మొట్టి

జ్యోతిష్టోమాదికల్ స్వగణసాధనమాకా నిల్చిచ్చెయ్ తేయుమ్
 ప్రయాజాదికళాన కిర్మవిశేషజల్ సహకారిత్వేన సాధనమాకితా
 పోలవుమ్, ఇక్తి భగవత్ప్రసాదనమాకా నిల్చిచ్చెయ్ తే
 యుమ్, కర్మజ్ఞానజల్ సహకారిత్వేన సాధనమాకితాపోలవుమ్
 ఇవభుక్కుమ్ సహకారిత్వేన ఉపాయాంతభావ ముణ్డానాలోపె
 న్నిల్ ; ఏతేను మొస్తుక్కు సహకారిత్వముణ్డామోతు స్వరూపో
 త్పత్తిముఖేనవాతల్, ఉత్పన్నస్వరూపనధాన ముఖేనవాతల్, వధి
 తిస్వరూపఫలప్రదాన ముఖేనవాతల్ ఉణ్డాక వేణుమ్. ఉపాయభూత
 నాన ఈశ్వరన్ “ ఉపాయోపేయత్వే తదిహ తవ తత్త్వం నతు
 గుణా ” ఎన్దు సిద్ధస్వరూపనుమాయ్ ఏకరూపనుమాయ్ అమోఘ
 సజ్జల్పనుమాయరుక్మైయాలే ఉత్పత్త్యాదికళిల్ సహకారి సాపే
 త్తైయిల్లామై ఉణరత్తక్కుతు.

ఫలప్రదానహేతువాన జ్ఞానశక్త్యాదికళుక్కు ఉత్పాదికైయా
 కైయాలే తన్ముఖేన సహకారిత్వముణ్డాక క్కుత్తైయెన్నిన్నిల్ ;
 అప్పుడు “స్వాభావికీ జ్ఞానబలక్రయాచ” ఎన్దు శొల్లప్పట్ట గుణజ్ఞాన
 స్వాభావికత్వమే ఇన్దియెయ్తైయుమ్. సాశీల్యాదికళోపాతి తిరోహి
 తమాన గుణజ్ఞై ప్రకాశిప్పిక్కితాళెన్నిల్, జగత్సృష్టి స్థితిసంహ
 రాదికళిలే ఇడైవిదామల్ వినియోగమేకొణ్ణ పోరుకిత జ్ఞానశక్త్యాది
 కళుక్కు సాశీల్యాదిగుణోదయ తిరోధాయకమాన స్వాతిన్ర్యై
 పాశ బరుతిరోధానమిలైయే ; ఉణ్డాకల్ సృష్ట్యాదికళిల్ నడివాతొట్టి
 యవేణుమ్.

సర్విదా అన్వితైయెన్నిల్; స్వవిరోధినివృత్తియిల్ “తిత్తిస్వ
 సద్భవశంభవేత్ ” ఎన్దుక్కుక్కుడాశే. స్వాభావికగుణవిశేషజల్
 అన్వికైయాలన్దు “ ఆశంసేయగ హాత్రిశేష ! ఊప్రం మాప్రసా
 ప్స్యతే పతిః । అన్తగాత్తాచ మే శుద్ధః తస్మిన్సి బహవ్రాగుణాః॥”

ఎస్తు తస్మాత్ అనన్యోపాయత్వముమ్ అవకాశకల్ - గుణవిశేష
జ్ఞానమే ఫలసిద్ధిక్కు అపేక్షితమాక అటుతియిట్లతు. నామ ఉపాయ
మాక యాతొగు వస్తువై స్వీకరిక్కితోమ్ - అన్తవస్తువుక్కు ఇవళో
స్వరూపనిరూపక భూతై యాకై యాలే, అకారత్తిల్ పోలే “యద్యపి
సచ్చిత్తః” ఎన్నిట గుణసిద్ధిన్యాయత్తాలే అవజనీయమాయ్ అన్వ
యమ్ వారాతో వెన్నిల్; స్వరూపనిరూపక జ్ఞేన అవజనీయసమ్మ
స్థముణ్ణేయాకిలుమ్, ఉపాయత్వదత్తైయిల్ ఇవళైక్కొణ్ణు కొళ్వతొరు
ప్రయోజనమిల్లామైయాలే స్వరూపనిరూపకజ్ఞాన జ్ఞానానన్తజ్ఞలో
పాతియుమ్ స్వరూపాశ్రయమాన గుణాన్తరజ్ఞలోపాతియుమ్ ఇరుక్కు
మిత్తనై.

ఆకైయాలే ఇనళుక్కు పురుషకారత్వమే స్వరూపమెస్తుమ్
తనక్కు ఉపాయత్వమే స్వరూపమెస్తుమ్ భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే ఎమ్మె
రుమాన్తానే అగుళిచ్చెయ్ తా; — “మత్ప్రాప్తిం ప్రతి జన్తానాం
సంసారే పితతానుభః । లక్ష్మీః పురుషకారత్వే నిదిష్టా పరమర్షి
భః ॥ మమాపిచ మతం హ్యేతన్నాన్యథాలక్షణం భవేత్” “అహం
మత్ప్రాప్త్యపాయోవై సాక్షుల్లక్ష్మీపతిఃస్వయమ్ । లక్ష్మీః పురుషకా
రేణ వల్లభప్రాప్తియోగినీ ॥ ఏతస్యాశ్చ విశేషోయం నిగమాన్తేషు
శబ్ద్యతే । ఆకిన్యైకశరణాః కేచిద్భాగ్యాధికాఃపునః । మత్పదా
మౌగుహద్వన్ద్యం ప్రపద్య పితమానసాః । లక్ష్మీం పురుషకారేణ
వృత్తివన్తో నిరానన । మత్క్షమాం ప్రాప్య సేనేశ ! ప్రాప్యం ప్రాపక
మేన మామ్ । లభ్యా భృతాథానాః ప్రాప్స్విన్తే మమేవానన్య
మానసాః॥” ఇత్యాదికల్ కణ్ణుకొళ్వతు.

ఆకివత్తాల్ శొల్లిన్ద్రాయ్ నిల్లు - లక్ష్మీవిశిష్టమాయ్ గుణ
విశిష్టమాయ్ విగ్రహవిశిష్టమానసస్తు ఉపాయమెన్నుమిడత్తిల్ యా
తొరుపడి వాత్సల్యాదిగుణజ్ఞలో ఉపాయకార్యమాన అనిష్టనివృత్త్యా

దికళుక్తు ఉఱుప్పాస జ్ఞానశక్త్యాదికల్ పోలన్తియే ఆశ్రయణసాక
ర్యమాణిః కార్యానరత్తుక్తు ఉఱుప్పాయిరుక్తుమ్, సింహజళుమ్
గుభాశ్రయత్తుక్కు ఉఱుప్పాయిరుక్కుమ్ ; ఇగ్గుణజ్ఞలితా
బుష్టికార్యం బుష్టిక్తుతయే ; తనిత్తనియే కార్యభేదస్తేయైదైతా
యిరుక్కుమాపోలే లక్ష్మీసన్బంధముమ్ ఇగ్గుణోక్తేషుష్టి కార్యమ్
శేయోవిత్తుక్కుమక్తుయీకిఱ పురుషకాగత్వమాణిః కార్యత్తిలే
ఉపయుక్తమాయుక్తు మన్తతాయత్తు.

సత్సమ్ప్రదాయ సిద్ధాంతానత్తిలే ఇవ్విచారమ్ విస్తరిమాన్
చ్యాయత్తుళోమాకైయాల్ అతుతిన్నిలే తిసవజ్జగత్తు తెలివతు.

ఇల్లోకత్తిల్ “శ్రీరంగరాజమహిషి” ఎన్దురుళిచ్చెయ్కైయాలే
ఇంద్ర శ్రీస్తవమ్ శ్రీరంగనాయచ్చియార్ విషయమెన్దు శిలర్ శొల్లు
వర్కళి.

ఇంద్ర స్తోత్రత్తిల్ “దేవి త్వన్మహిమావధిః” ఎన్దుమళవాకి
పుళ్ళు ఎట్టు శ్లోకజ్ఞుమ్ - శాదూలవిక్రీడితవృత్తమ్ ; మేలిండ్లు
శ్లోకమ్ - వనస్తతిలకవృత్తమ్ ; ముడివిల్ శ్లోకమ్ - ఆర్యావృత్తమ్.

శ్లో॥ శ్రీవత్సవిష్ణుమిత్రైః

పరయా కృపయా ప్రసాదితం ప్రథితమ్ ।

శ్రీస్తవమేనం వ్యవృణుశి

దాసః ప్రణవాదిభీః గాన్వయజః ॥

ప్రణామ శ్రీకాశ్చీప్రతివాదిభయజ్ఞుర - అణ్ణజ్ఞరాచార్య

విరచితాయాం తత్త్వాధాచింతానుణిసమాఖ్యాయాం

ప ఇచ్చస్తవ వ్యాఖ్యానమ్

శ్రీస్తవవ్యాఖ్యానమాప్తమ్

ಘೋಷವು ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ನಡೆಯಿತು. ಈ ಶಬ್ದದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ದಿನಾನರು ತಮ್ಮ ಸರಳವಾದ ವಿನಯಪ್ರದರ್ಶಕವಾದ ಗಂಭೀರವಾದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೂ, ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲೂ ಮತ್ತು ಪಂಡಿತರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ತಮಗೆ ಇರುವ ಅಗಾಧ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು ಅಲ್ಲದೆ ಪಂಡಿತರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಲೋಕೋಪಕಾರವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನೂ ಈಗಿನ ಭಾರತ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸರ್ಕಾರವೂ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರವೂ ಸಹ ಪಂಡಿತರ ಏಳಿಗೆಗೆ ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ, ಪಂಡಿತರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಈಗ ಬೋಧಿಸುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಶ್ರೀಮಂತರ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ದೇಶ, ದೇಶಾಂತರ ಭಾಷೆಗಳ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಹರಡಬೇಕೆಂದು ಅತ್ಯಂತ ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿ ಉಪನ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದರು. ಅವರ ಭಾಷಣವು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ದಿನಾನರು ಶ್ರೀಯುತ ಸಿ. ಕೆ. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯನವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಕೂಡಲೆ ಶ್ರೀಮಾಫ ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯನವರಿದ್ದ ದಿನಾನರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದೆ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾಗಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿ ಲಲಿತವಾಗಿ ತಮ್ಮ ನೈಜವಾದ ಶೈಲಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನಮಾಡಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ದಿನಾನರ ಭಾಷಣದ ಕನ್ನಡ ಪರಿವರ್ತನವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಬೇರೆಕಡೆ ಅಚ್ಚುಮಾಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಸಮ್ಮೇಳನವು ದಿನಾನರ ಭಾಷಣಮೂಲಕ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಮೇಲೆ ಸಮ್ಮೇಳನಾಧ್ಯಕ್ಷ ಪದವಿಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿರುವ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಬಿ. ವೆಂಕಟೇಶಾಚಾರ್ಯರು ಸುಲಭವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ದೇಶಭಾಷೆಯಾದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಭಾಷಣಮಾಡಿದರು. ಪಂಡಿತವರ್ಗದಿಂದ ಆಗಿರುವ ಲೋಕೋಪಕಾರವನ್ನು ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಆಗಬೇಕಾಗಿರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸಹ ತಮ್ಮ ಉಪನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ವಿವರಪಡಿಸಿದರು. ಪಂಡಿತಮಂಡಲದ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀಮಾಫ ಎಚ್. ರಂಗಾಚಾರ್ಯರೂ ಶ್ರೀಯುತ ಕೆ. ಎಸ್. ಧರಣೇಂದ್ರಯ್ಯನವರೂ ದಿನಾನರವರಿಗೂ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೂ ಮಂತ್ರಿವರ್ಯರಿಗೂ ಸಭ್ಯಮಹಾಶಯರಿಗೂ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಪರವಾಗಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಧನ್ಯವಾದವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ಸ್ಥಾನಪತಿಗಳೂ ಮಂಡಲದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ವಿದ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಆದ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಕಸ್ತೂರಿ ರಾಜಚಿಟ್ಟೆಯವರು ದಿನಾನರಿಗೆ ಪುಷ್ಪಹಾರವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿದರು.

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಆರ್ಥವಿದ್ವಾನ್ ಪಂಡಿತ ಭೂಷಣ ಆರ್. ಎ. ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರ್ಯರು ಬಂದಿರುವ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಎಲ್ಲರೂ ಓದಿನವೂ ಸಹಕರಿಸಿ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು

ತಿಳಿಸಿ ಈ ವರ್ಷ ಹೊಸದಾಗಿ ಪಂಡಿತರ ಗ್ರಂಥಪ್ರದರ್ಶನವೇರ್ಪಡಿಸಿರುವ ಅಂಶವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀ ಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತಕಾಲೇಜಿಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ದಯಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಸಿದರು. ಅನಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತವು ಹಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜರಿಗೂ ದಿವಾನರಿಗೂ ಸಮ್ಮೇಳನಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೂ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೂ ಜಯಘೋಷ ಮುಖೇನ ಮಂಗಳವನ್ನು ಕೋರಲಾಯಿತು.

ಪ್ರಾತಃಕಾಲದ ಸಭಾಕಾರ್ಯಗಳು ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮುಗಿದದ್ದರಿಂದ ದಿವಾನರೂ ಮತ್ತು ಸಮ್ಮೇಳನಾಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ ಮಹಾಜನರೂ ಶ್ರೀ ಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿರುವ ಗ್ರಂಥಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತರು ವಿದ್ವಾಂಸರಾಗಲು ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಸಂಬಳವೆಷ್ಟು, ಪದವೀಧರರು ಓದಬೇಕಾದ ವರ್ಷಗಳು ಎಷ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಂಬಳವೇನು ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಚಾರವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಅಂಕೆ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಚಿತ್ರಪಟಗಳನ್ನೂ ದಿವಾನರು ನೋಡಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಿಂದ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡು ಪದವೀಧರರಿಗೂ ಪಂಡಿತರಿಗೂ ವೇತನಾದಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಪಂಡಿತರು ಬರೆದಿರುವ ಗ್ರಂಥಗಳು, ಚಿತ್ರಪಟಗಳು, ಲೇಖನ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರಾಂಬರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಇದೆಲ್ಲಾ ಮುಗಿದು ದಿವಾನರೂ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಜಯಕಾರದ ಮಧ್ಯೆ ತೆರಳಿದರು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ಮುಗಿಯುವವರೆವಿಗೂ ಸ್ಥಾನಪತಿಗಳೂ ನಮ್ಮ ಮಂಡಲದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಆದ ವಿದ್ಯಾಇಲಾಖಾ ಡೈರೆಕ್ಟರವರು ಇದ್ದು ತಮ್ಮ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಅತಿಥಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಆಹ್ವಾನಕ ಭೋಜನಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಕೆ ಕೊಂಡು ಬರಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಯಿತು. ಪ್ರಾತಃಕಾಲದ ಕಲಾಪಗಳು 12ಗಂಟೆ ಸಮಾಪ್ತಿಗೊಂಡವು.

2-30ಗಂಟೆಯಿಂದ 3-30 ಗಂಟೆವರವಿಗೆ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರನವರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ. ನಾಗೇಶಾಚಾರ್ಯ ಎಂ.ಎ., ಬಿ.ಟಿ. ಯವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ವಿಷಯನಿರ್ಣಯ ಸಭೆಯು ಸೇರಿತು. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಆಸ್ಥಾನಃ ದ್ವಾನ್ ಆರ್. ಎ. ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರ್ಯರು ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿ ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ಅನೇಕ ನಿರ್ಣಯಗಳು ಬಂದಿವೆ, ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲ ಚರ್ಚಿಸಲು ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದೆ, ಇದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ, ಇದು

